

RUXANDRA NEMȚEANU
BIROU INDIVIDUAL DE ARHITECTURĂ

specialist restaurare, cercetare, verificare monumente istorice
str. lng. Săniceanu Nicolae nr. 17, sector 2, București
tel: +40 21 321 71 75 +40 723 340 630

**STUDIU ISTORICO-ARHITECTURAL PRIVIND
IMOBILUL DIN CALEA GRIVIȚEI NR.7,
CASA ZOE LAHOVARY-SOȚU
BUCUREȘTI, SECTORUL 1**

BENEFICIARI

AMCCRS
POPP&ASOCIAȚII

AUTORI STUDIU

RUXANDRA NEMȚEANU-BIA-SRCVMI
Dr. arh. Ruxandra NEMȚEANU
Doc. Adina SPOIALĂ
Dr. arh. Irina-Teodora NEMȚEANU

Mai 2022

**STUDIUL PRIVIND VALOAREA ISTORICO-ARHITECTURAL
URBANISTICĂ A IMOBILULUI
din Calea Griviței nr.7, BUCUREȘTI**

CUPRINS

1.INTRODUCERE

- 1.1. Gradul de protecție al imobilului și zonei adiacente lui
- 1.2. Contextul urban

2.INVESTIGAȚII, CERCETĂRI ISTORICE ȘI ARHITECTURALE

- 2.1.Documente privitoare la construcția clădirii și exploatării în timp a acesteia
 - 2.1.1. Documente privitoare la construcția imobilului
- 2.3.Date cu privire la personalități și evenimente asociate clădirii
- 2.4.Concepția arhitectural-funcțională a imobilului

3.EVALUAREA GLOBALĂ PERMISIVITĂȚI

- 3.1. Valoarea vechime-autenticitate
- 3.2. Valoarea memorial-simbolică
- 3.3. Valoarea unicitate-raritate
- 3.4. Valoarea arhitectural-urbanistică
- 3.5. Concluzii. Permisivități

4.BIBLIOGRAFIE

5.LISTA PLANȘELOR ANEXATE STUDIULUI

1.INTRODUCERE

Scopul studiului îl constituie cercetarea, evaluarea semnificației culturale a imobilului din Calea Grivița nr. 7, fosta Casă Zoe Lahovary Suțu din București, sector 1, în vederea evidențierii părților valoroase, a modificărilor în timp suferite de imobilul studiat.

1.2. Gradul de protecție al imobilului și zonei adiacente lui

Imobilul este nominalizat în Lista Monumentelor Istorice din 1992 și respectiv 2004, iar în LMI 2015, figurează la poz. 119, cod B-II-m-B-18839, Casa Suțu (Lahovary) municipiul București, Calea Griviței 7 sector 1, an 1885.

În același timp imobilul este situată într-o zonă cu regim de protecție urban, **Situl 1** – conform MO 646 bis/ 16 Iulie 2004, vol.I, reactualizată 2015, la poz. nr.17, cod 2004 B-II-s-B-17910, sit delimitat de:

„Splaiul Independenței - str. Vasile Pârvan – str. Berzei-str. Buzești - str. Sevastopol – str. Grigore Alexandrescu - str. Tepeș Vodă –str. Traian – str. Dr. Maximilian Popper-str. Anton Pann - bd. Mircea Vodă-bd. Corneliu Coposu-str. Halelor.”

Casa Suțu (Lahovary) beneficiază de o a treia protecție, cea a **Zonei construite protejate nr.02, strada tradițională comercială, Calea Griviței**, subzona Cp1c, tronson 2: str. G-ral Budișteanu - str. Buzești, cu un caracter relativ omogen, cu parcele dezvoltate în adâncime, cu clădiri joase, dispuse dominant în regim continuu sau grupat, local retrase și izolate / comerț, servicii (parter), locuințe (etaj sau integral).

1.3. Contextul urban. Valoarea urbanistică a imobilului

Prin declararea României drept regat și stat național independent, locuința de reprezentare a unor demnitari a devenit o preocupare constantă pentru aceștia.

Casa Zoe Lahovary-Suțu¹ este una dintre ele, fiind locuința lui George Emanuil Lahovary, ajunsă ca dotă în proprietatea soților Lahovary

Reședința nobiliară este construită în 1885, este situată pe o stradă centrală a Bucureștiului, care a purtat, după 1877, denumirea de Calea Griviței (până în prezent). În această perioadă numărul poștal a translatat de la nr.3 la nr.7.

Construcția locuinței a ținut seama de noile reglementări urbanistice:

- retragerea imobilului de la aliniamentul străzii, cu cca 4ml și amenajarea curții cu spații verzi și atenanse etc;
- retrasă cu minim 2m de vecinul cel mai apropiat, dacă ferestrele dădeau spre el, conform codului civil;

¹ G.Bezviconi, Necropola Capitalei, ed.a II-a, Chișinău, 1997, pag. 168, 261, 262.

Calea Griviței pe care se află Casa Zoe Lahovary Soutzu este caracterizată prin parcele de dimensiuni medii și mari, cu grad mare de ocupare, cu elemente spontane și prestabilite (tipul parcelor, amplasarea și alinierea clădirilor), cu fronturi compacte și afânate. Prin gradul de ocupare al terenului și prin volumetria clădirilor (în majoritate ridicate între 1850-1900), se face trecerea între zona rezidențială nobilă și princiară ce bordează Calea Victoriei și zona negustorească a Căii Griviței spre Gara de Nord.

Reședința Zoe Lahovary Soutzu este reprezentativă pentru perioada afirmării Regatului României (proclamat la 1881) și pentru puternica influență a școlii de arhitectură franceză academistă din țara noastră.

Proiectul casei a fost întocmit de către arh. Paul Gottereau², arhitectul Regelui Carol I. Trebuie subliniat că această casă face parte dintr-o serie restrânsă de reședințe urbane de tip *l'hôtel particulier*, realizate între 1878 – 1916 în București precum și în celelalte orașe ale vechiului regat. Seria este restrânsă deoarece reședințele respective au avut ca beneficiari numai reprezentanți ai înaltei aristocrații și marii burghezi românești, sau pe membrii Casei Civile și Militare a Regelui Carol I. Arhitectul majorității acestor reședințe a fost Paul Gottereau, toți arhitecți de școală franceză ori puternic influențați de aceasta.

2.INVESTIGAȚII, CERCETĂRI ISTORICE ȘI ARHITECTURALE

2.1.Documente arhivistice și cadastrale privitoare la construcția imobilului și exploatarea lui în timp

Cercetarea în situ coroborată cu cercetarea fondurilor arhivistice ale statului și cu cercetarea planurilor cadastrale, a hărților istorice precum și a unei bibliografii selective au dus la identificarea datelor referitoare la construcția imobilului din Calea Griviței nr.7, fost nr.3 și la identificarea unor informații istorice relevante, demonstrând păstrarea imobilului în aceeași formă până în zilele noastre.

Atașăm studiului în anexe, în ordine cronologică, documentele arhivistice și cartografice cercetate :

2.1.1.Documente privitoare la construcția imobilului

1857. Planul Jung este cel care prezintă situația dinaintea de 1885, de construirea palatului urban al lui Zoe Lahovary Suțu unde parcelele sunt înșiruite de-a lungul Uliței Târgoviștei, fosta denumire a Căii Griviței, cu case relativ îndesite, dar care capătă amploare datorită vecinătății Palatului

² G.G., Paul Gottereau – arhitect diplomat, în *Printre hotare – fapta noastră/Februarie 1909*, p.159-164.

Știrbey, unde își avea reședința principele Țării Românești (Principele Barbu Dimitrie Stirbey-prima domnie 1849-1853, a doua 1854-1856).

1885-1887. Calea Griviței, în porțiunea dintre Calea Victoriei și str. Manea Brutaru, este ocupată, pe frontul sudic, de palate urbane a unor demnitari sau membrii ai unor familii princiare, cum ar fi Prințesa Ralu Sturdza, prințul Știrbei etc., iar pe frontul nordic începuseră să se ridice sediile unor instituții de stat premoderne, necesare emancipării principatelor române, cum ar fi: Curtea de Conturi, Creditul Viticol, Ministerul de Finanțe, azi transformate în Spitalul Carol Davila și Muzeul Colecțiilor.

Tot în anul 1885, Zoe, soția lui George Em. Lahovary (1854-1897), solicită construirea unei case pe terenul dotat, primit de la tatăl ei, Ioan N. Alexandrescu, aflat în Calea Griviței nr. 3. Casa se afla pe aliniere, iar proprietatea dispunea de o curte posterioară, spre vecinii Știrbey. Intrarea era dispusă lateral, fiind acoperită pentru accesul cu trăsură, iar casa prezenta și două sere metalice, una la parter și alta la etaj.

Familia va fi lovită de o tragedie, cunoscutul ziarist și om politic murind în urma rănilor din duelul cu Nicolae Filipescu.³

Se depune **Cererea cu nr. 26186/1885 adresată de Zoe Lahovary⁴, cu consimțământul soțului său George Em. Lahovary, Primăriei Comunei București** pentru a obține permisiunea de a construi pe terenul din Strada Griviței nr. 3:

„Domnule Primar, Am onore a ve ruga să binevoiți a-mi libera uă permisiune de a zidi uă casă pe locul ce mi s-a dăruit de tatăl meu D. Joan N. Alexandrescu și situat în Strada Griviței No. 3

Tot o dată ve alătur pe lângă acesta 4 [schite] de planurile casei făcute de D. Architect P. Gottereau.

Primiți, Ve rog, Domnule Primar, asigurarea distinsei mele considerațiuni. Zoe Lahovary, cu consimțământul meu George Em. Lahovary. ”

În urma Cererii Primăria Comunei București eliberează *Permisuniunea nr. 3324, Conform art. ...-30 din Regulamentul pentru Construcțiuni și Alinieri și art. (...) din Regulamentul asupra Salubrității Construcțiunilor, cu obligațiune de a se [conforma] Regulamentelor municipale și în special art. (...) din Regulamentul pentru Construcțiuni și Alinieri și art.(...) din Regulamentul asupra Salubrității, se permite [D-nei] Zoe Lahovari a face la proprietatea Nrul 3 din strada Grivița, (...) secțiunea VI lucrările notate în tabela de mai jos.*

³ Oana Marinache, Pag. 95

⁴ SMBAN, Fond PMB-Serviciul Tehnic, Dosar nr. 31/1885

Se autoriză a construi în curte la 3 ml depărtare de alinierea dată și paralelă cu alinierea case cu 3 Etj. de zidu învelite cu feru și calcan de zidu la vecini cu învelitoarea (...) prevezută în plan fără mansardă. [Alinierea] s-a fixat precum urmează: linie dreaptă din colțu casei din dreapta la țărșulu din stânga caselor unde se retrage conform planului. Se va conforma în tote planurilor prezentate și aprobate. alinierea pe teren se va verifica din nou linia de inginerul respectiv. [La] stradă va face împrejmuire de feru cu sochu de piatră. 1887”.

1897. Moare George Emanoil Lahovary în urma unui duel.

1903. Zoe Lahovary ridică o fântână pe locul unde a s-a duelat și a murit soțul său, pe epitaf deja apare cu numele de Zoe Suțu.

1895-1898. Planul cadastral al Bucureștiului început la 1895 de Institutul de Geografie al Armatei figurează actuala reședință a lui Zoe Suțu, împreună cu anexa și cu grădina din spatele lotului care ajunge până în str. Manea Brutaru.

1911. În Planul cadastral din 1911, al Bucureștiului, se menționează pe parcela din Calea Grivița nr.7, fost 3, ca proprietar pe *Alexandru Soutzou*, al doilea soț al Zoei Alexandrescu, Lahovary, Suțu.

1923. Planul și ghidul orașului București, întocmit de Maior Mihail C. Pantea din Marele Stat Major General al Armatei denumește Calea Griviței și str. G-ral Budișteanu capătul unde dădea grădina casei.

1950. Din *LISTA ABONAȚILOR TELEFONICI BUCUREȘTI 1950*, de la p.141, aflăm că în imobilul din Calea Griviței nr. 7 funcționează Direcția Ocrotirii Mamei și Copilului, Institutul de ocrotire, din cadrul Ministerului Sănătății.

1974. Planul topografic actual figurează aceeași parcelă și aceeași clădire principală, ca în planul din 1911 și este menționată clădirea ca fiind cu funcțiune de Policlinică.

2.3. Date cu privire la personalități, evenimente asociate clădirii

Primul proprietar al imobilului a fost **Zoe Lahovary Suțu**⁵, grafiat și **Zoe Sutzu**, **Zoe Soutzu** (nume la naștere **Zoe Alexandrescu**) (n. 1862,

⁵ De la Wikipedia, enciclopedia liberă

București - d. 1946, București), fiica lui Nicolae Alexandrescu (fost *cafeğibaşa*⁶ la curtea lui Grigore al IV-lea Ghica), mare moșier și senator conservator, măritată la 18 ani cu George Emanuel Lahovari, iar după moartea acestuia într-un duel cu săbii, aceasta s-a recăsătorit cu principele Alexandru Suțu. În jurnalul ei, redactat în limba franceză, descrie cum și-a pierdut primul soț, director și proprietar al ziarului L'Indépendance Roumaine, provocat la duel de Nicolae Filipescu, proprietarul ziarului Epoca, ce voia să-și "repereze" astfel onoarea atinsă de un articol al lui G. Em. Lahovary. În memoria sa a ridicat, în 1903, Fântâna Lahovari realizată de sculptorul Carol Storck, amplasată în prezent în Piața Națiunilor Unite din București. Pe soclul monumentului este dăltuită inscripția: *donățiune făcută de principesa Zoe Soutzu în memoria lui George Emanuel Lahovary.*

S-a recăsătorit în 1903 cu principele grec Alexandru Soutzou.

Arhitectul Paul Gottereau a fost arhitectul locuinței Suțu-Lahovary. S-a născut la 29 martie 1843 în Perpignan, fiu lui Alfred Gottereau și al Mariei Catherine Pauline, născută Perrin. Alfred Gottereau, inginer civil, a sosit la București în 1867, după ce instalase uzine de gaz în 22 orașe, printre care Milano, Messina, Parma, Trieste, Montauban, Agen. În martie 1868, obține concesiunea iluminării cu gaz a Bucureștiului, concesiune cumpărată ulterior de alți doi antreprenori români (Theodor Mehedințeanu și T.I. Negropontes⁷). Aceștia îl păstrează pe Alfred Gottereau pe postul de inginer pentru construcția viitoarei uzine de gaz de la Filaret.

A fost admis în 1864 la Școala de Arte Frumoase din Paris, dar a urmat doar câteva cursuri, până în 1865. A fost adus la București de tatăl său, cu care va colabora la mai multe edificii⁸.

Arhitectul Toma T. Socolescu menționează că Paul Gottereau a urmat o formă scurtă de studii, punând succesul ulterior pe seama calităților sale excepționale.⁹

Proiecte realizate: 1873: Casa Assan, Calea Mogoșoaiei nr. 66, Casa Alexandru Algiu, Calea Victoriei nr. 120; 1874: restaurarea Teatrului Național, Casa de Depuneri și Consemnațiuni; 1875: Creditul Funciar, str. Doamnei nr. 22; 1876-1878: Casa Ghe. Em. Filipescu, Calea Victoriei nr. 149; 1880: Conacul lui George Em. Filipescu de la Copăcenii; 1881: Palatul Grigore Cantacuzino, Calea Victoriei nr. 147; (din) 1882: reparații la Palatul Regal de pe Calea Victoriei; 1883: Casa dr. Paul Petrini, str. Hristo

⁶ Dex, *cafeğî-başâ* m. (turc. *kahveğî-başy*). *Vechi*. Boierinaș (de rang inferior) care odinioară aducea domnului cafea (la ceremonii) și care avea și monopolul cafelei în capitală și provincie. V. *başa*.

⁷ Marinache Oana, *Paul Gottereau. Un regal de arhitectură*, Editura Istoria Artei, București, 2017, p. 18.

⁸ Marinache Oana, *Paul Gottereau. Un regal de arhitectură*, Editura Istoria Artei, București, 2017, p. 6.

⁹ Marinache Oana, *Paul Gottereau. Un regal de arhitectură*, Editura Istoria Artei, București, 2017, p. 11.

Botev; 1884: Casa Ion G. Cantacuzino, Str. Dionisie nr. 68; 1885: Casa George Em. Lahovary, Calea Grivitei nr. 3; 1888: Așezămintele Mitropolitului Nifon, Calea Victoriei Colț cu str. Doamnei; 1890: Imobil de raport pe str. Smârdan nr. 2; 1891: Casa prof. Albert C. Leautey, str. Plantelor nr. 19, antreprenor Josef Piantini; 1891: Fundația Universitară „Carol I” și extinderea de la 1900; Palatul Casei de Economii și Consemnațiuni; 1893: Palatul Cotroceni; 1898: Craiova, Palatul Constantin Mihail; 1899: Casa Lucasievici: str. Lascar Catargiu nr. 18.

Gheorghe Em. Lahovary (1854-1897)¹⁰, ziarist. A făcut toate studiile în Paris de unde s-a întors licențiat în drept. A intrat în diplomatie la 1879 ca atașat de legatie, apoi, în 1881, șef al cabinetului Ministrului de Externe. La 1885 cumpără de la Al. Ciurcu, expulzat, ziarul „L'Indépendance Roumaine” și a dus prin acesta o campanie contra guvernului liberal. Deputat în Camera de la 1888 până la 1891, a fost Cenzor al Băncii Naționale până la 1895 când a demisionat.

În 1897 a susținut politica guvernului liberal. În urma unei polemici personale, violente, cu Nicolae Filipescu directorul ziarului „Epoca” a fost provocat la duel de acesta, murind străpuns de spada acestuia.

Alexandru Suțu (SOUTZOU) (Naupli 1857-Atena 1930), diplomat, deputat, ministru grec, mareșal al Curții Regale grecești, căsătorit în 20.IV.1903 cu Zoe Alexandrescu, fostă Lahovary, la București. Au avut un unic fiu cu aceasta, pe Grigore Suțu, născut în 1903. Acesta, se pare, va fi ultimul descendent al acestei ramuri.

2.4. Concepția arhitecturală și funcțională a imobilului

Actuala clădire principală s-a păstrat în mare parte identică cu cea din 1885.

Planul de situație prezintă un lot poligonal destul de contorsionat care este prins între două străzi, Calea Grivitei și str. G-ral Budișteanu. A avut conform modelelor timpului clădirea reședinței nobiliare așezată la strada principală, inițial retrasă cu cca 2m, atenase pentru grajd și locuință, apoi parc spre spatele casei principale, până în str. G-ral Budișteanu.

Azi, această curte a devenit un parcaj public, cu multe mașini și niciun spațiu verde! Din parcela generoasă cu grădină și împrejurimi cu garduri din fier forjat pe socluri de piatră, a mai rămas gardul original cu poartă din str. G-ral Budișteanu nr.11 și o bucată la Calea Grivitei nr. 7 în zona fațadei principale, la retragerea traveii fațadei de la calcanul nr. 5.

¹⁰ Lucian Predescu, Enciclopedia României. Cugetarea., Ed. Saeculum I.O., Editura Vestala, București, 1999, p. 473

Din grădină, din plantații nu a mai rămas nimic.

Planul reședinței nobiliare, este totuși vorba de un principe grec care a locuit aici, este compact, organizat în jurul holului principal și a scării de onoare (dispusă simetric în mijlocul clădirii).

Locuința s-a ridicat pe un lot viran de cca 1500 mp, după cum reiese din acte și era destinată unei reședințe unifamiliale.

Subsolul se desfășoară sub întregul parterul și conținea ca și acum spații pentru anexe și servitori, o pivniță mai adâncă pentru depozitul de cărbuni și lemne. Avea acces prin mai multe intrări, prin scara secundară care urcă până la mansardă, pe sub terasa cu cele două scări simetrice în volieră. Bucătăria, oficiul și camera erau în subsol legate de sufragerie, pe verticală, prin scară secundară, care facea legătura între subsol, parter, etaj și mansardă.

Parterul, un hochparter, care conține intrarea principală centrată pe fațada laterală și care era acoperită cu un peron acoperit, monumental, care în partea opusă intrării principale avea un pinten de zidărie portantă cu o nișă pentru statuie și o mică încăpere ascunsă în pereții zidăriei pentru lacheu.

Din intrare, de sub peron, se urcă trei trepte printre două coloane corintice distanțate de pereții de zidărie ai casei, la intrare, spre un vestibul cu o scară cu cca 7 trepte și apoi se intră într-un hol de onoare, lung, care sprijină o scară de lemn, balansată, monumentală, axată pe aceeași direcție, longitudinală, sprijinită prin intermediul a două coloane libere, corintice, frumos finisate cu stucomarmură. Paralele cu prima axă a holului central, se află pe stânga și pe dreapta alte câte trei încăperi desfășurate succesiv în lungul axului longitudinal. Cele trei camere din dreapta intrării principale dau cu ferestrele în Calea Griviței și cuprindeau conform regulilor funcționale, un birou, un salon și camera cu exedra care cuprindea sera. Inițial aceste trei camere formau o singură sală de mari dimensiuni susținută în zonele de adiacență cu saloanele secundare de coloane libere, corintice și cu finisaje de stucomarmură. Salonul median avea trei mari porte-fenestre care dădeau într-un balcon îngust dar lung, desfășurat pe întreaga travee.

Cealaltă suită de camere din partea stânga a intrării conține scara de serviciu, un oficiu, sufrageria care da spre o terasă în grădina din spate și un alt mic salonaș cu un perete curbat. Terasa semicirculară este continuată cu două rampe de scări, simetrice, în voliere, care coboară spre grădină.

Specific planurilor și arhitecturii arh. Gottereau sunt scările spre grădina din parter care sunt simetrice cu două voliere curbe care coboară de la nivelul hochparterului la nivelul solului, folosite și la Casa Cuculi din Joules Michelet nr.8.

Din sufragerie prin intermediul unui oficiu se ajunge la scara de serviciu către subsol, la bucătărie; zona de serviciu mai cuprindea: wc. de serviciu, cămară.

Interioarele sunt bogat decorate, cu antablamente superpozate deasupra ușilor care dau din holul central în camerele saloane, sau un glasswand imens care desparte holul de salonul sufrageriei.

Hall-ul principal, central are o scară de lemn, monumentală, balansată, ce face legătura numai între parter și etaj. Balustrada scării este din elemente de fontă frumos decorate.

Deasupra scării peste nivelul etajului se întrezăresc două luminatoare mari frumos decorate. Mai apar ancadramente de stuc pe plinul pereților care par a fi fost ramele unor oglinzi sau picturi.

Mai mult ca sigur au fost fresce sau tapete pe pereți cu modele ritmate. Faptul că au fost fresce este dat la iveală de câteva resturi de pictură aflate în mica sală din stânga intrării principale, restaurate grosolan, adică repictate.

Etajul I avea în principiu aceeași împărțire a camerelor ca la parter: hall central, cele două succesiuni de camere dispuse stânga-dreapta în lateralele hall-ului, scara secundară, dormitoare, baie matrimonială, seră de metal și sticlă la exedra din ultima cameră pe stânga; din hall-ul de primire de la etaj, suprapus peste cel de la parter, se intră în cele cinci dormitoare.

Camera care dă spre terasa peronului este mai mult pentru servitori fiind mică și întunecoasă din cauza calcanului vecinului de la nr. 5.

Și aici în hall avem aceleași coloane frumoase detașate de ziduri, finisate cu stucomarmură. Ușile duble pe rame și tăblii cu căptușeli au antablamente superpozate ca la parter, decorate cu flori, ghirlande etc.

Și aici este posibil ca, sub tencuiala actuală, să fi rămas zone pictate. Se va cerceta întregul parament de către specialiști la momentul oportun.

Podul mansardat are acces prin scara de servici. Este un pod înalt cu o structură pe scaune relativ ordonată. Panta învelitorii fiind mare, podul a putut fi mansardat cu camere. Luminatoarele sunt protejate având pereți din scânduri de lemn ce înconjoară zona.

L'hôtel particular se caracterizează prin fațade în stil eclectic-academic, inspirată după modele franceze, de sorginte neo-clasică, cu tendințe către *Art Nouveau*, similare cu reședințele urbane și de vilegiatură ce se construiau – în aceeași epocă – în Europa Occidentală și Centrală.

Elementele decorative sunt executate la sfârșitul secolului al XIX-lea și începutul secolului al XX-lea, sunt în spiritul beaux-artist: socluri din similipiatră, tâmplăria de stejar (profilată) a ușilor și ferestrelor, feroneriele, căptușelile de lemn ale ușilor interioare, treptele de piatră, parchetele de

calitate, lambriuri din lemn masiv, șeminee și sobe din faianță și marmoră (care au dispărut) – cu accesoriile lor, șarpanta și lucarnele originare.

Toate aceste reședințe nobiliare au drept element definitoriu fațadele subîmpărțite în partiții, de obicei trei, aici sunt patru, din care una este dominantă sub forma unui turn cu acoperiș înalt, care conține și cele două exedre ale serelor. Fațadele au o bogată decorație, de factură eclectic-academică, care în ansamblu definesc o clădire în stil neoclasic francez.

Primul registru este format din soclul înalt ce *așează* casa pe teren și cuprinde bandoul ferestrelor în arc de cerc aplatizat al demisolului.

Al doilea registru este format din câmpul ferestrelor duble de la parter; cele din traveea centrală, uși-ferestre care se deschid din salonul median, sunt terminate în arc de cerc. În cheia de arc au o decorație tip cartuș. Restul ferestrelor se termină drept și sunt dezvoltate pe verticală. Plinul fațadelor este tratat în bosaje cu, bosaje mai pregnant ieșite din verticalitate la colțurile clădirii.

Al treilea este registrul etajului care are ancadrame profilate, cu sublinierea gurilor cu colonițe și console, executate tot din tencuială, similipiatră; sub ferestre sunt balustrii cu profil dreptunghiular. Registrul etajului are o decorație alternată din parament tratat în tencuială sub formă de asize de piatră, dar cu nuturile mai puțin pregnante ca în parter.

Al patrulea registru este format de cel al cornișei și acoperiș. Acoperișul este înalt, în 4 ape, cu învelitoare din tablă-solzi, posibil să fi avut ardezie. Se va cerceta la faza următoare de studii, prin decopertări parțiale sau dacă se găsesc indicii în acest sens.

Interioarele sunt bogat decorate. Glassvand-urile dintre camerele principale de primire hall-salon au panouri din geam-cristal, este tâmplărie obișnuită pentru epoca în care s-a construit.

Ferestrele de tipuri diferite, exprimă importanța funcțiunilor camerelor. Exedrele, cea de la parter are ferestre de lemn, posibil sa fi fost schimbate, cea de la etaj este cu ferestre din metal, originare, care vor trebui revizuite și restaurate.

Fațada posterioară este mai puțin decorată, dar are parapete la scara cu terasă și balconășul semicircular de la etaj, de fier forjat.

Etapă naționalizării imobilului-1950-1990

În intervalul acesta, imobilul nu a suferit alte modificări structurale și de compartimentare majore. Clădirea a fost „restaurată” probabil după 1977, astăzi fiind neîntreținută, dar nu într-o stare proastă. Ea a adăpostit o instituție sanitară. Una din camerele de la parter s-a transformat în grup sanitar și garderobă. În rest s-a păstrat configurația funcțională a camerelor.

Structura de rezistență a imobilului este realizată din zidărie portantă și planșee din lemn cu deschideri relativ mari. Peste demisol planșeul este format din profile metalice I și bolțișoare din cărămidă.

3. EVALUAREA GLOBALĂ. PERMISIVITĂȚI

3.1. Valoarea vechime-autenticitate

Conform Art. 8 al ordinului Ministerului Culturii, calificativele acordate unui imobil în baza criteriului vechimii sunt următoarele): a)imobil ridicat până în anul 1775 - excepțional; b)imobil ridicat între anii 1775-1830 - foarte mare; c)imobil ridicat între anii 1830-1870 - mare; d)imobil ridicat între anii 1870-1920 - medie; e)imobil ridicat între anii 1920-1960 - mică; f) imobil ridicat după anul 1960 - nulă.

La acordarea calificativelor în baza criteriului vechimii se au în vedere subcriteriile mai jos menționate:

- a)vechimea inițială a imobilului și a intervențiilor ulterioare;
- b)vechimea elementelor componente ale imobilului;
- c)vestigiile arheologice atestate, aparținând unor imobile anterioare celui care face obiectul evaluării, nu este cazul;
- d)ponderea elementelor componente, provenite din intervențiile ulterioare ridicării imobilului.

Casa Lahovary-Suțu, construită în 1885 conform criteriilor de evaluarea vechimii, poate fi încadrat la calificativul "**mediu**".

3.2. Valoarea arhitectural-urbanistică

Conform art. 9 al normei metodologice O.M. nr. 2260/2008, criteriul referitor la valoarea arhitecturală, artistică și urbanistică are drept scop stabilirea valorii imobilului din punct de vedere estetic, funcțional și tehnic. La acordarea calificativelor în baza criteriului referitor la valoarea arhitecturală, artistică și urbanistică se au în vedere:

- a)coerența planimetrică și structurală, precum și concepția tehnică;
- b)reprezentativitatea pentru o epocă istorică, un autor sau stil;
- c)semnificația pentru o anumită arie istorico-geografică;
- d)plastica arhitecturală a fațadelor și a interioarelor;
- e)componente artistice valoroase;
- f)valoarea diferitelor părți componente și ponderea celor care conferă imobilului un anumit caracter;
- g)relația cu contextul urban și natural, apartenența la un ansamblu sau sit construit ori natural, păstrat parțial sau total;
- h)reprezentativitatea în cadrul unui program, unor politici urbane sau al unor tipologii.

Și în cazul acestui criteriu se iau în calcul următoarele aspecte:

-imobilul de apartamente are o semnificație culturală medie și face parte din seria clădirilor eclectic-academic.

(b) Proiectantul a fost un arhitect consacrat, Paul Gottereau.

(c) Imobilul poate fi încadrat ca un exemplar de valoare cu semnificație arhitecturală, în cadrul frontului eclectic al începutului de Calea Griviței colț cu Calea Victoriei care trebuia să devină o arteră importantă, paralel cu actualul Bulevard Dacia.

(d) Fațada principală are ancadramente, solbancuri profilate, asize puternice care marchează soclul înalt al hochparterului. Golurile ferestrelor sunt marcate prin ancadramente bogat decorate. Ferestrele sunt duble, din lemn, cu subpartiții specifice tipologiei vremii. Ușa de la intrare și cele din interior sunt pe rame și tăblii, bogat decorate, specifice epocii și stilului citat.

(h) Este reprezentativă în cadrul programului de locuire, a unei politici urbane de dezvoltare a Bucureștiului în deceniul 8 al secolului al XIX-lea.

Întreaga clădire, atât fațadele cât și interioarele constituie elemente arhitecturale valoroase.

Locuința, prin bogăția sa stilistică, impune ideea de reprezentativitate, opulență.

Pentru relația cu contextul urban i se poate acorda calificativul „mediu”. Valoarea sa arhitecturală este „mare”.

3.3.Valoarea unicitate-raritate

Conform art. 10 al Normelor metodologice criteriul referitor la frecvență (raritate și unicitate) are drept scop stabilirea valorii imobilului din punctul de vedere al frecvenței și rarității imobilului, componentelor acestuia sau a ansamblului.

La acordarea calificativelor în baza criteriului referitor la frecvență (raritate și unicitate) se au în vedere:

- a)** unicitatea imobilului, componentelor sau ansamblului;
- b)** dacă reprezintă cap de serie pentru o zonă istorico-geografică, etnografică sau pentru un autor;
- c)** raritatea sau apartenența la o serie restrânsă pentru o zonă istorico-geografică, etnografică sau pentru o perioadă istorică;
- d)** tipicitatea pentru o zonă istorico-geografică, etnografică, pentru un stil sau pentru o epocă;
- e)** frecvența obiectivelor valoroase într-un ansamblu istoric constituit.

Este un exemplar cu valoare arhitecturală medie. Nu este cap de serie, dar este un exemplar tipic pentru zonă. Este un exponent al arhitecturii sfârșitului de secol al XIX-lea. Face parte dintr-un ansamblu

valoros, se înscrie parțial în arhitectura nobiliară realizată în jurul Palatului Știrbey.

Criteriul frecvență se oprește la calificativul „**medie**”, reședința aristocrată fiind un unicat cu apartenența la o serie tipologică cu răspândire redusă în București, arhitectură de factură romantică și eclectic-academică, un amalgam de stiluri istorice, operă a arhitectului Paul Gottereau.

3.2. Valoarea memorial-simbolică

Conform art. 11, criteriul referitor la valoarea memorial-simbolică, are drept scop stabilirea valorii imobilului din punctul de vedere al simbolisticii pe care acesta o prezintă.

La acordarea calificativelor în baza criteriului referitor la valoarea memorial-simbolică se au în vedere:

- a) imobilele legate de anumite momente și locuri istorice, culturale, politice sau sociale, precum și cele reprezentative pentru anumite personalități;
- b) construcțiile anterioare dispărute, de importanță istorică recunoscută, atestate prin orice surse, documentare sau arheologice;
- c) prezența în memoria comunității, la nivel european, național sau local;
- d) dacă imobilul respectiv este legat de anumite tradiții locale.

Este o clădire cu puține elemente memoriale. Criteriul frecvență se oprește la calificativul „**mediu**”.

Notorietatea arhitectului proiectant aduce un plus de valoare memorialistică, proprietarii au nume celebre în epocă.

Conform criteriilor de evaluare ale Ordinului Ministrului Culturii și Cultelor nr. 2682/2003, imobilul are semnificație culturală importantă, clasarea în grupa B a monumentelor istorice este corect apreciată. Pentru clasare sunt necesară acordarea a cel puțin **3 calificative „medie”**, criterii pe care le îndeplinește.

3.5. Concluzii. Restricții. Permisivități.

Casa Zoe Lahovary-Suțu necesită restaurare de amploare, fiind un monument de valoare culturală mare.

În primul rând, în subsol eradicarea umezelii pereților prin sistemele de hidroizolare orizontale și verticale binecunoscute la monumente istorice.

Păstrarea bolțisoarelor ca sistem de planșeu istoric și punerea lor în valoare. La parter este turnat un finisaj de mozaic venețian grosier, specific anilor 1970, care ar trebui îndepărtat și care poate ascunde o consolidare a bolțisoarelor din subsol.

Din punctul de vedere al arhitecturii și al elementelor de finisaj prețioase, zonele în care se poate interveni conceptual la consolidarea

imobilului sunt zidurile perimetrare ale clădirii, la interiorul zidurilor portante de preferință după constatarea dacă pereții mai au porțiuni ascunse de frescă. În jurul scărilor principale și secundare pentru protejarea gabaritului scării principale nu se va interveni. La fel, nu se va ridica cota actuală a planșeului de peste etaj. Planșeul în momentul de față este de lemn, dar în gabaritul său va putea să acopere diverse sisteme de consolidare propuse de partea de experți tehnici.

Nu se va interveni în zona intrării principale, elemente care se vor conserva. Nu se va interveni de loc pe cele două fațade, cea de la frontul Căii Grivița și nici pe fațada din curtea interioară.

Pardoselile casele scărilor, și, în special, podestul de la intrare sunt finisate frumos executate de meșterii italieni.

Paramentul zidurilor holului central ce înconjoară scara centrală monumentală și la parter și la etaj va fi obligatoriu cercetat stratigrafic pentru a se constata dacă mai există stucomarmură ascunsă de zugrăveli sau chiar frescă pe pereții interiori.

Bănuim că stucomarmura coloanelor, a pilaștrilor angajați, a fundalului panourilor de la parter și etaj a fost realizată de firma Axerio, meseriași de înaltă calificare, aduși de Regele Carol I pentru Palatele Peleş și Cotroceni, pentru finisaje speciale. Firma are dedicată o lucrare publicată „*La via del marmo artificiale da Rima a Bucarest e în Romania tra otto e novecento*”, editată de Enrica Ballare, Zeisciu, Centro studii, 2010¹¹, unde se prezintă clădiri din epocă, foarte asemănătoare, dintre care am ales să exemplificăm Casa Turnescu și Casa Vernescu. În funcție și de cercetările de laborator sau noi viitoare documente de epocă se vor putea determina cu certitudine maeștrii stucatori. Toate stucaturile găsite în situ se vor proteja și conserva cu ajutorul unor specialiști atestați în componente artistice.

Fațada de la Calea Griviței este cea care necesită protecție maximă. Apartenența ei la un front continuu parțial încheșat și cu o arhitectură ecletică de sf. de secol al XIX-lea cu elemente academice de influență clasicist franceze de tipul decorății florale, bosaje proeminente, balustrii dreptunghiulare, îi conferă monumentalitate. O restaurare a finisajelor – tencuieli originare, pe bază de var hidraulic și praf de piatră, simlipiatră cu asizele cu nuturi necesită o atentă preluare și asanare pe bază de proiect de componente artistice cu personal atestat de Ministerul Culturii.

Construcția este finisată la exterior, la parter, cu bosaje puternice, iar la etaje cu tencuieli lise. Tencuiala exterioară, pe bază de var, va avea culoare deschisă, alb, ivoriu. Se vor face la faza DALI probe stratigrafice,

¹¹ „La via del marmo artificiale da Rima a Bucarest e în Romania tra otto e novecento” coautori, Enrica Ballare, Nicolae Lascu, colectiv: Arina Nițulescu, Macrina Oproiu, Liana Iliu, Cristina Ionescu, Simina Stan

proiect de patologie și diagnoză a finisajului fațadelor, pentru determinarea culorii inițiale a fațadelor.

Ușa principală de la intrare, un model caracteristic pentru vilele urbane din epocă, se va conserva și restaura cu specialiști atestați MC.

Fațada posterioară din curte este tratată mai simplu, dar se vor face aceleași cercetări stratigrafice, analize de laborator și de patologie care se vor realiza prin proiectul de arhitectură-restaurare, un diagnostic privind refacerea integrală sau parțială a finisajelor va rezulta în urma acestor expertize.

Parapetele balcoanelor de la parter și etaj, la fațada principală și la fațada posterioară sunt prevăzute cu balustrade de zidărie cu baluștrii, iar în spate metalice. Elementele metalice vor fi curățate de rugină, se vor completa cu piesele lipsă și se vor vopsi pe bază de stratigrafie, pentru descoperirea primului strat de culoare.

Fațada laterală cu peron la nivelul terasei, deși pare că de la început ar fi fost neacesibilă, acoperită în două ape cu sarpanță, considerăm ca ar fi oportun a se studia o variantă cu terasă, accesibilă direct din camera etajului din capătul hall-ului principal.

Tâmplăria exterioară, care este într-o stare avansată de degradare, se va reface după modelul existent, în sistem dublu, cu cerceveaua exterioară cu geam simplu și cea interioară poate primi geam termoizolant, prin adăugarea unui profil de lemn suplimentar pe cerceveaua interioară sau prin schimbarea cercevelei cu lemn tristrat. Dacă, prin expertizele care se vor face în cadrul proiectului de arhitectură-restaurare, se determină că tâmplăria din lemn cu șprosuri este cea originală, aceasta va fi restaurată și va servi drept model de preluat la cele care se vor reface. Fotografia actuală a fațadei dinspre spate, spre fosta grădină, prezintă o fereastră mică de la grupul sanitar de la etaj, în proximitatea balconușului semicircular, care este o intervenție relativ recentă și care ar trebui astupată sau reconsiderată printr-o dublarea a ei simetrică la viitoarea restaurare, conform canoanelor clasice.

Ușa de la parter, care dă spre terasă deși pare modificată ca înălțime și tâmplărie, nu credem că a fost major schimbată față de varianta originală, probabil a fost tratată mai modest. După cercetarea cotei de nivel al buiandrugului se va lua o decizie la restaurare.

Ușile interioare duble se vor restaura integral, doar unde sunt degradări vor fi parțial înlocuite. Se vor restaura cu mână calificată, specializată.

Chemine-ul din acamera de la etaj va fi restaurat corespunzător.

Pentru luminarea mansardei se poate opta pentru tabachere speciale cu geam termoizolant și securizat, amplasate în planul înclinat al învelitorii, peste zona luminatoarelor.

Se vor revizui luminatoarele și se vor restaura ochiurile de vitraj în baza unui proiect realizat de specialist atestat.

Odată cu lucrările de consolidare de la mansardă, se propune verificarea șarpantei și înlocuirea învelitorii degradată. Lucarnele originare vor fi păstrate și repuse în situ sau se vor reface identic după model. Se va folosi tablă titan-zinc prepatinată sau dacă se dovedește că a fost ardezie se va reface învelitoarea din acest material.

Nu se vor mai pune sub nicio formă pe fațada principală, fațada posterioară și laterală agregatele corpurilor de climatizare.

Se va putea îmbunătăți izolația termică a construcției prin izolarea șarpantei cu vată minerală și izolarea planșeului de peste subsol, sub placă.

Pentru orice element apărut în timpul execuției, care poate fi de interes pentru semnificația culturală, se va apela la specialiștii atestați ai Ministerului Culturii.

Arhitectul P. Gottereau tratează arhitectura clădirii cu o mare prețiozitate, cu o grijă evidentă pentru fiecare detaliu în parte.

Finisajele exterioare sunt relativ în bună stare, dar necesită unele restaurări speciale cum ar fi: elementele decorative din lemn sau decorații în similibiată. Acestea se vor trata și curăța de către specialiști calificați și cu materiale adecvate.

Spațiile interioare sunt la fel de prețioase ca și exteriorul. Scara principală din lemn, de acces între parter și etaj este o piesă remarcabilă. Gardul, contemporan cu clădirea, de la aliniamentul străzii G-ral Budișteanu trebuie să fie protejat și restaurat. Spațiul grădinii va fi refăcut cu alei și plantat adecvat micului palat urban.

Dr.Arh.Ruxandra Nemțeanu, Expert MCC , nr.E116

4.BIBLIOGRAFIE

Bezviconi, G., Necropola Capitalei, ed.a II-a, Chişinău, 1997

Blanc, Olivier, Hôtels particuliers de Paris, 1998.

Constantin, Paul, Dicţionar Universal al Arhitecţilor, Ed.Ştiinţifică şi Enciclopedică, Bucureşti, 1986, pag.40

Marinache, Oana, Paul Gottereau. *Un regal de arhitectură*, Editura Istoria Artei, Bucureşti, 2017

Predescu, Lucian, Enciclopedia României. Cugetarea., Ed. Saeculum I.O., Editura Vestala, Bucureşti, 1999

SMBAN, Fond PMB-Servicul Tehnic, Dos. Nr. 31/1885

5. LISTA PLANŞELOR ANEXATE STUDIULUI

PLANŞA NR.1

Casa Suţu (Lahovary) beneficiază protecţia reglementată prin Zona construită protejate nr.02, strada tradiţională comercială, Calea Griviţei, subzona Cplc, tronson 2: delimitat de str. G-ral Budişteanu - str. Buzeşti, cu un caracter relativ omogen, cu parcele dezvoltate în adâncime, cu clădiri joase, dispuse dominant în regim continuu sau grupat, local retrase şi izolate / comerţ, servicii (parter), locuinţe (etaj sau integral).

Casa Suţu în jurul anului 1990 era policlinică.

PLANŞA NR. 2

1857. Planul Jung este cel care prezintă situaţia dinainte de 1885, de construirea palatului urban al lui Zoe Alexandrescu unde parcelele sunt înşiruite de-a lungul Uliţei Târgoviştei, fosta denumire a Căii Griviţei, cu case relativ îndesite, dar care capătă amploare datorită vecinătăţii Palatului Ştirbey, unde îşi avea reşedinţa principele Ţării Româneşti (Principele Barbu Dimitrie Stirbey-prima domnie 1849-1853, a doua 1854-1856).

1895-1898. Planul cadastral al Bucureştiului început la 1895 de

Institutul de Geografie al Armatei figurează actuala reședință a lui Zoe Suțu, împreună cu anexa și cu gradina din spatele lotului care ajunge până la str. Manea Brutaru.

PLANȘA NR. 3

Gheorghe Em. Lahovary (1854-1897), ziarist. A făcut toate studiile în Paris de unde s-a întors licențiat în drept. A intrat în diplomațiela 1879 ca atașat de legăție, apoi a în 1881 șef al cabinetului Ministrului de Externe. La 1885 cumpără de la Al. Ciurcu, expulzat, ziarul „L'Indépendance Roumaine” și a dus prin acesta o campanie contra guvernului liberal. Deputat în Camera de la 1888 până la 1891, a fost Cenzor al Băncii Naționale până la 1895 când a demisionat.

În 1897 a susținut politica guvernului liberal, în urma unei polemici personale, violente, cu Nicolae Filipescu și ziarul „Epoca” a fost provocat la duel de acesta, a murit pe teren străpuns de spada acestuia.

În memoria sa, a ridicat, în 1903, soția sa, Fântâna Lahovari realizată de sculptorul Carol Storck, amplasată în prezent în Piața Națiunilor Unite din București. Pe soclul monumentului este dăltuită inscripția: *donățiune făcută de principesa Zoe Soutzu în memoria lui George Emanuel Lahovary.*

PLANȘA Nr. 4

Cererea cu nr. 26186/1885 adresată de Zoe Lahovary, cu consimțământul soțului său George Em. Lahovary, Primăriei Comunei București pentru autorizarea unui imobil în Calea Griviței nr.3, Permisie nr. 3324, planul subsolului semnat de arh. P. Gottreau. Parafa și semnatura arhitectului. (SMBAN, Fond PMB-Serviciul Tehnic, Dosar nr. 31/1885)

PLANȘA Nr. 5

Permisie nr. 3324 pentru un imobil în Calea Griviței nr.3, planul parterului și etajului semnat de arh. P. Gottreau. (SMBAN, Fond PMB-Serviciul Tehnic, Dosar nr. 31/1885)

PLANȘA Nr. 6

Permisie nr. 3324 pentru un imobil în Calea Griviței nr.3, fațada principală semnată de arh. P. Gottreau. (SMBAN, Fond PMB-Serviciul Tehnic, Dosar nr. 31/1885)

PLANȘA Nr. 7

Permisie nr. 3324 pentru un imobil în Calea Griviței nr.3, secțiunea semnată de arh. P. Gottreau. (SMBAN, Fond PMB-Serviciul Tehnic, Dosar nr. 31/1885)

PLANȘA nr. 8

1911. În **Planul cadastral din 1911**, al Bucureștiului, menționează pe parcela din Calea Grivița nr.3 ca proprietar pe Alexandru Soutzou, al doilea soț al Zoei Alexandrescu, Lahovary, Suțu.

Fotografii cu gardul original din str. G-ral Budișteanu și cu bucata rămasă din Calea Grivitei nr.7.

PLANȘA NR. 9

1927. Vedere Aerofotogrametrică, București, cu poziția Casei Zoe Suțu

PLANȘA NR. 10

Captură din Google Maps cu fotografia fațadei principale la Calea Griviței nr.7.

PLANȘA NR. 11

Relevu actual al fațadei principale din Calea Griviței nr.7. Relevu actual secțiunea longitudinală și secțiunea transversală. Perspective actuale. Relevu actual 2D și 3D realizat de Popp& Asoc.

PLANȘA NR. 12

Fotografia actuală a fațadei din spre spate, dinspre fosta grădină.

PLANȘA NR. 13

Fotografia actuală a fațadei din spre spate, dinspre fosta grădină. Se remarcă scara spre grădină cu cele două voliere.

PLANȘA NR. 14

Relevu actual al fațadei posterioare, spre fosta grădină. Perspective actuale. Relevu actual 2D și 3D realizat de Popp& Asoc. Fotografii de sub peronul intrării principale.

PLANȘA NR. 15

Relevu actual al planului subsolului. Relevu actual 2D și 3D realizat de Popp& Asoc. Fotografii actuale din subsol.

PLANȘA NR. 16

Relevu actual al planului parterului. Relevu actual 2D și 3D realizat de Popp& Asoc. Fotografii actuale din parter.

PLANȘA NR. 17

Fotografie actuală din holul principal cu coloanele și pilaștrii adosați din stucomarmură, posibil executați de firma Frații Axerio.

PLANȘA NR. 18

Fotografie actuală din holul principal cu scara monumentală din hol, supraantablamentul ușilor, coloanele din stucomarmură. Mozaicul pardoselii parterului așa zisul mozaic venețian din perioada anilor 1970 ai comunismului distonează cu restul decorațiilor.

PLANȘA NR. 19

Fotografii actuale din camerele de la Calea Griviței cu coloanele din stucomarmură. Decorația tavanului este bogată și pare originală. Camera a fost subâmpărțită în 2 camere printr-un perete fals.

PLANȘA NR. 20

Fotografii actuale din hall-ul central al casei cu coloanele din stucomarmură de la etaj. Cele două luminatoare din tavanul etajului.

PLANȘA NR. 21

Fotografii actuale din hall-ul central al casei cu coloanele din stucomarmură de la etaj. Cele două luminatoare din tavanul etajului. Detaliu cu antablamentul de deasupra ușilor de la etaj. Balustrada din elemente de fontă ale scării principale.

PLANȘA NR. 22

Relevu actual al planului etajului.

Fotografii actuale din camera cu chemine-ul de la etaj. Alte tavane de la etaj.

PLANȘA NR. 23

Fotografii actuale din camerele etajului. Din camera cu sera cu ferestre metalice și cu chemine-ul din marmură.

PLANȘA NR. 24

Relevu actual al planului podului și mansardei.

Fotografii actuale din pod. Structura de lemn a șarpantei pe scaune.

PLANȘA NR. 25

Firma Axerio, meseriași de înaltă calificare, aduși de Regele Carol I pentru Palatele Peleş și Cotroceni, pentru finisaje speciale. Firma are dedicată o lucrare publicată *„La via del marmo artificiale da Rima a Bucarest e în*

Romania tra otto e novecento”, editată de Enrica Ballare, Zeisciu, Centro studi, 2010.

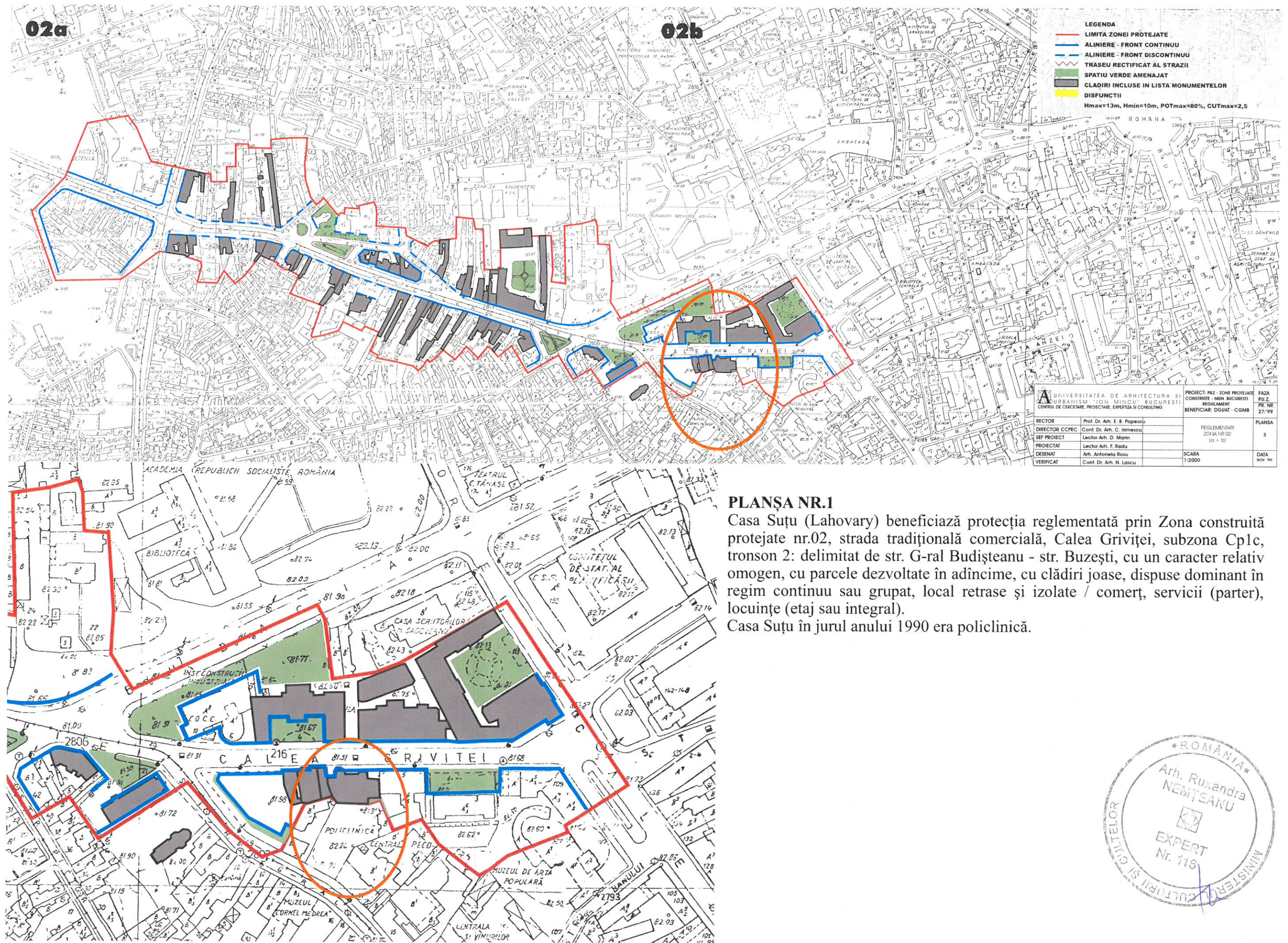
Stucomarmura coloanelor, a pilaștrilor angajați, a fundalului panourilor de la parter și etaj a fost mai mult ca sigur realizată de firma Axerio. Opere sigure Casa Vernescu și Casa Turnescu, București.

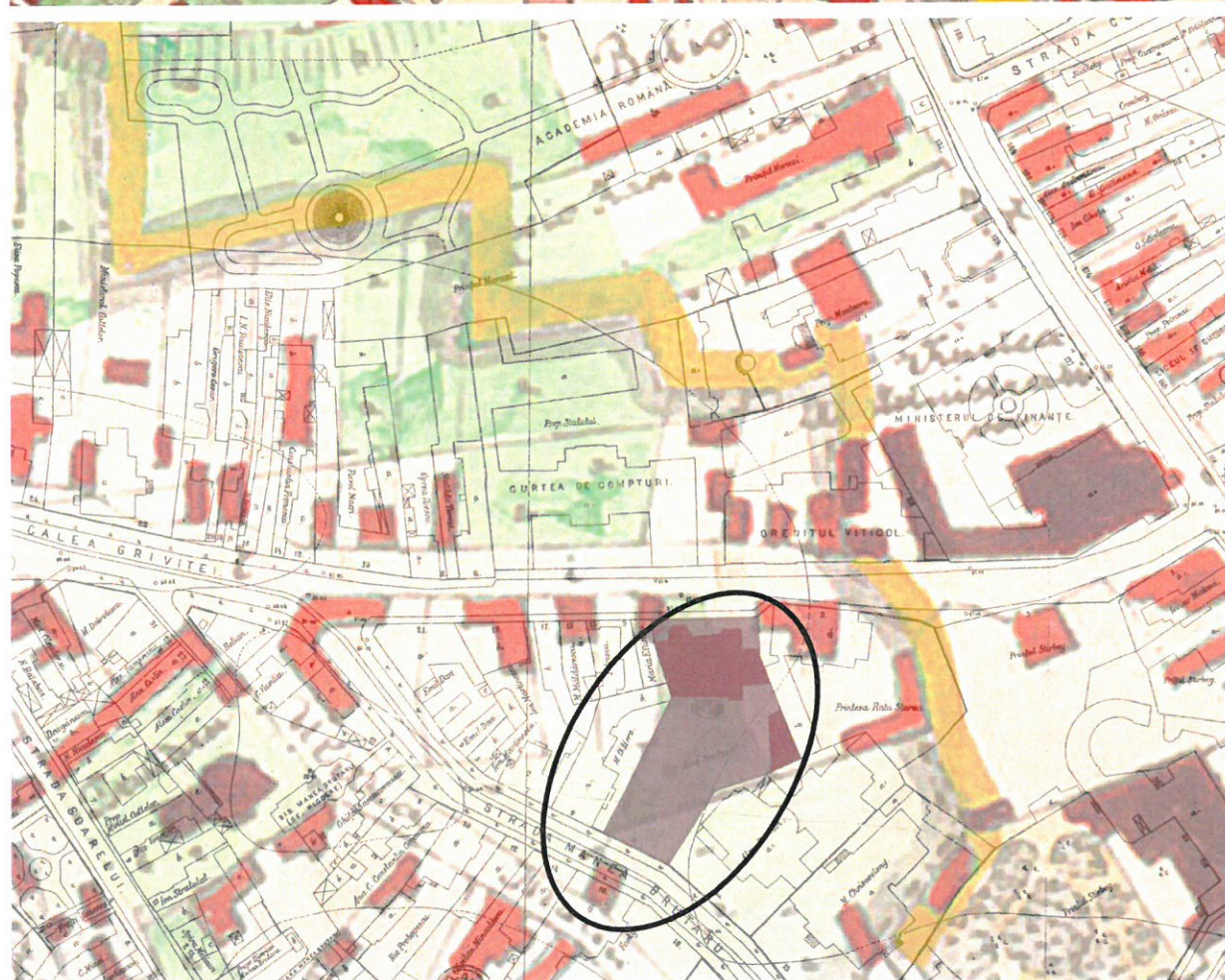
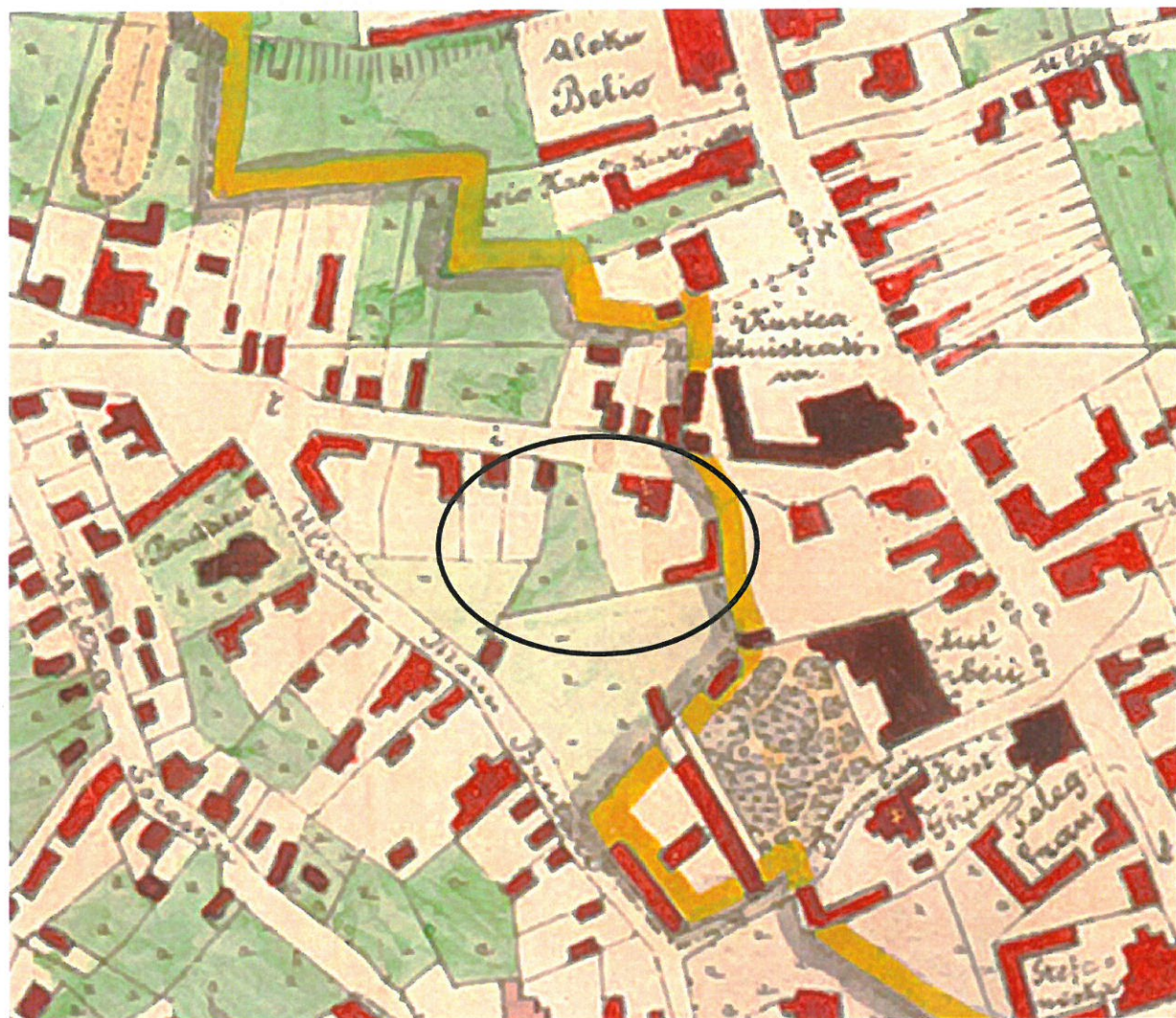
PLANȘA NR. 26

Casa D. M. Cuculi proiectată de Paul Gottreau în str. J. Michelet nr.8. Are acoperișul în stil neorenaștere francez, la fel ca Casa Zoe Lahovary-Suțu.

PLANȘA NR. 27

Casa D. M. Cuculi proiectată de Paul Gottreau în str. J. Michelet nr.8. Detalii în stil neorenaștere franceză, eclecticism.

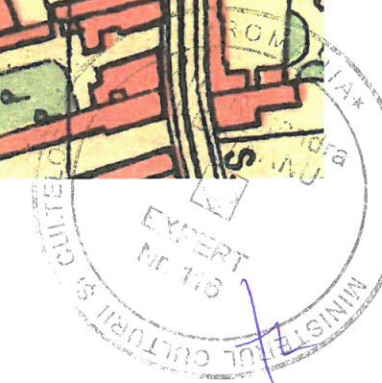

PLANȘA NR. 2

1857. Planul Jung este cel care prezintă situația dinainte de 1885, de construirea palatului urban al lui Zoe Alexandrescu unde parcelele sunt înșiruite de-a lungul Uliței Târgoviștei, fosta denumire a Căii Griviței, cu case relativ îndesite, dar care capătă amploare datorită vecinătății Palatului Știrbey, unde își avea reședința principele Țării Românești (Principele Barbu Dimitrie Știrbey- prima domnie 1849-1853, a doua 1854-1856).

1895-1898. Planul cadastral al Bucureștiului început la 1895 de Institutul de Geografie al Armatei figurează actuala reședință a lui Zoe Suțu, împreună cu anexa și cu gradina din spatele lotului care ajunge până la str. Manea Brutaru.

PERMISIUNEA Nr. 3324

Art. 22 - 30 din Regulamentul pentru Construcții și Alinați și art. 70 din Regulamentul asupra Salubrității Construcțiilor, cu obligația de a se conforma Regulamentelor municipale și în special art. 1 din Regulamentul pentru Alinați și art. 1 din Regulamentul asupra Salubrității, se permite Zoe Lahovary, în funcția de proprietară Nr. 3 din strada Griviței, să facă în proprietatea sa, în baza planului de construcție în care sunt înscrise toate lucrările indicate în tabelul de mai jos.

CATEGORIA	CANTITATE	VALOARE	TAXA PLATITĂ		OBSERVAȚII
			Lei	Bani	
Casa	1	1.100.000	100	00	00/1
Idem	1	1.100.000	100	00	00/1
Idem	1	1.100.000	100	00	00/1
Private					
Magazin					
Grădini și gospodărie					
Imprumuturi					
Idem					
Curturi					

Valoarea totală a construcției este de 1.100.000 lei.

Valoarea totală a construcției este de 1.100.000 lei.

Valoarea totală a construcției este de 1.100.000 lei.

Primăria Com. București
Nr. 26186
255/85

Comuna Primar,

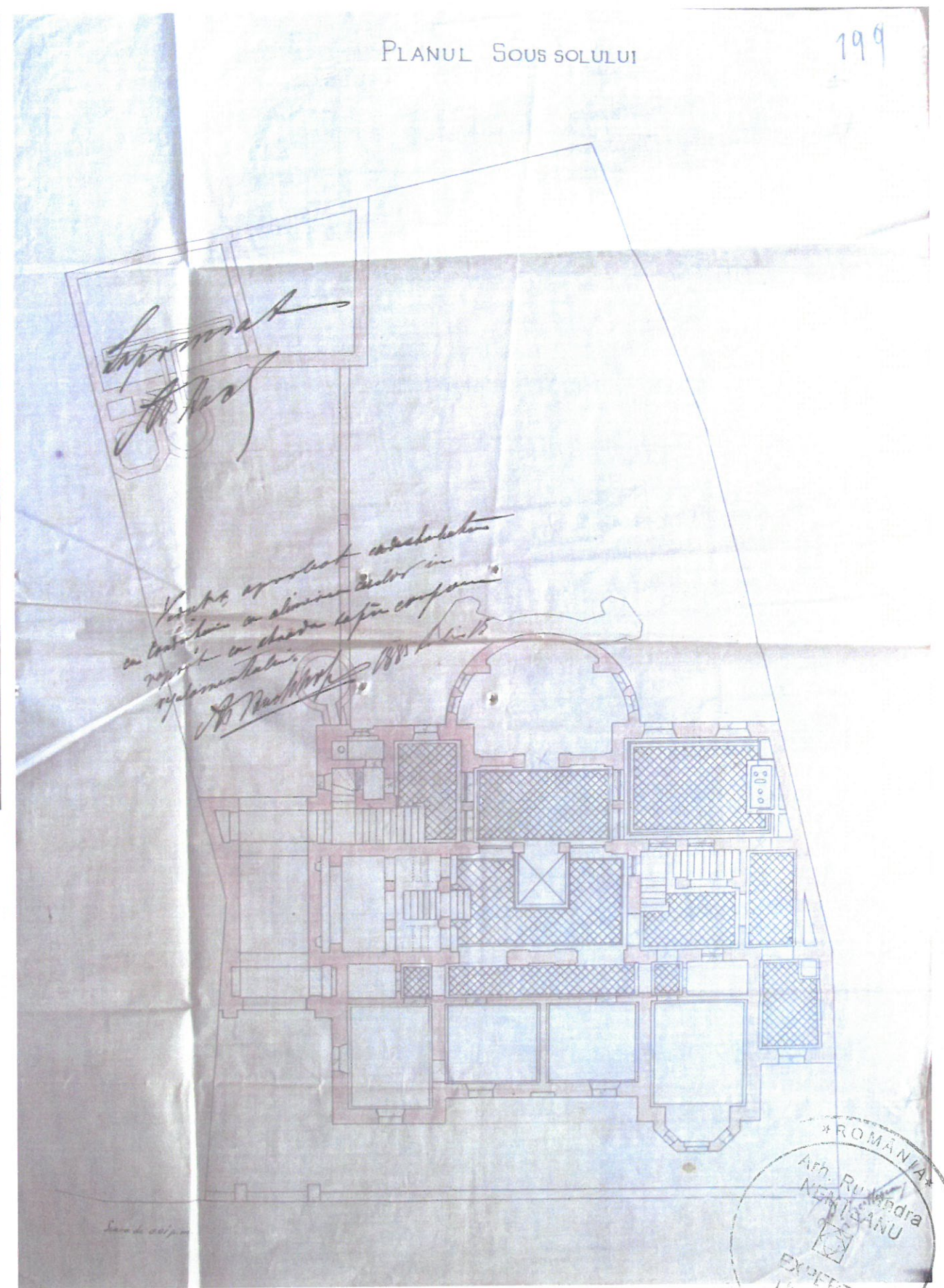
Am onoare a vă ruga să binevoiți a mi se da
ca permisiune de a juca pe terenul ce mi s'a dat
de tatăl meu D. Ioan N. Alexandru, situat
în strada Griviței Nr. 3.

Tot de odăla vi alatur pe lângă acesta de
de planurile casei făcute de D. Architect P. Gottreau
Primar, V. V. Comuna Primar, asigurarea
distincii melle consideratiuni

Le Laborary
Cu consimțământul meu
George Em. Lahovary.

50 februarie 1885
400 lei 2500

Comuna Primar
al Capitalii.

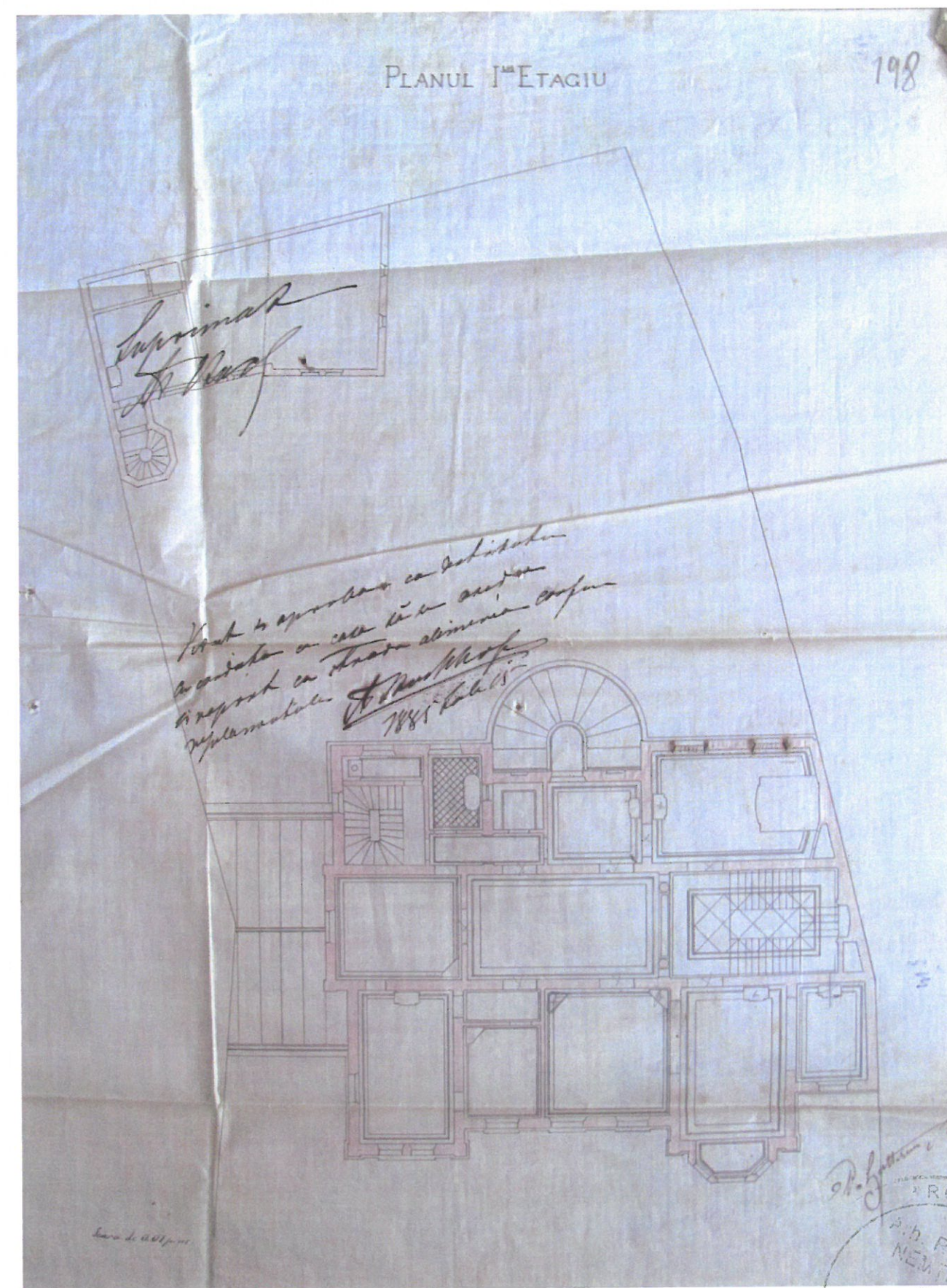
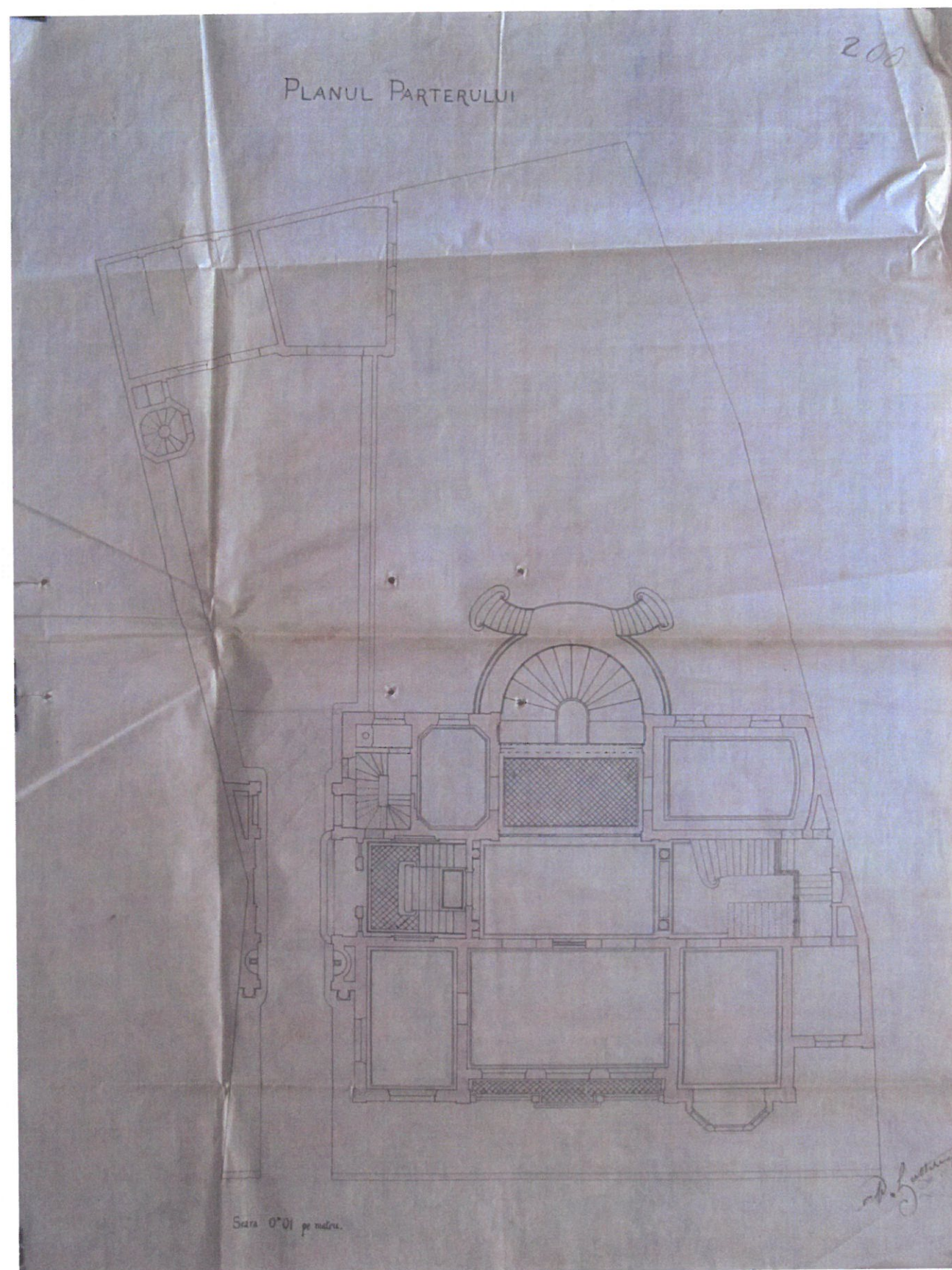
PLANȘA Nr. 4

Cererea cu nr. 26186/1885 adresată de Zoe Lahovary, cu consimțământul soțului său George Em. Lahovary, Primăriei Comunei București pentru autorizarea unui imobil în Calea Griviței nr.3, Permisie nr. 3324, planul subsolului semnat de arh. P. Gottreau. Parafa și semnatura arhitectului. (SMBAN, Fond PMB-Serviciul Tehnic, Dosar nr. 31/1885)

P. Lahovary

PLANȘA Nr. 5

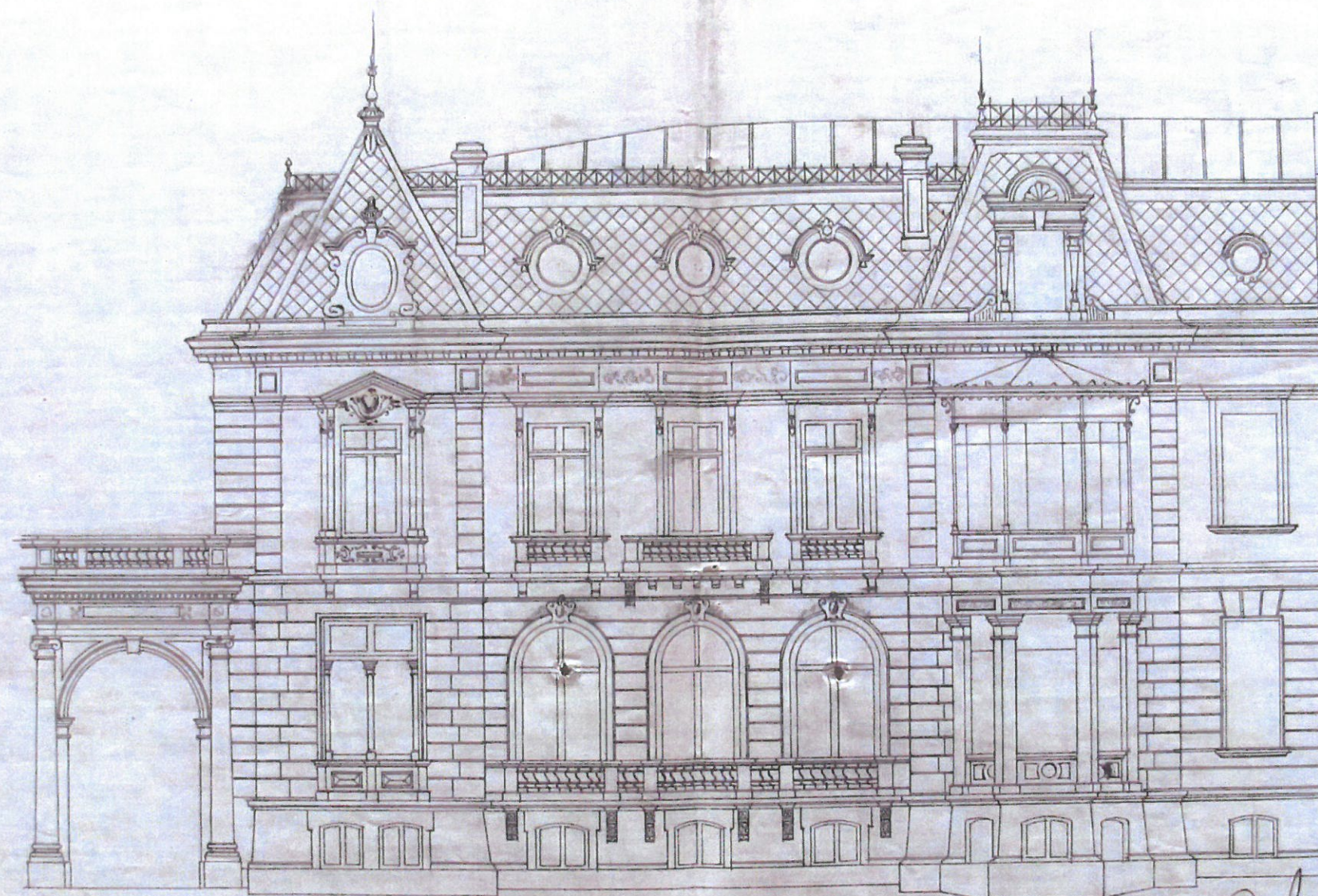
Permișiunea nr. 3324 pentru un imobil în Calea Griviței nr.3, planul parterului și etajului semnat de arh. P. Gottreau. (SMBAN, Fond PMB-Serviciul Tehnic, Dosar nr. 31/1885)

FATADA DESPRE STRADA

195
312

201

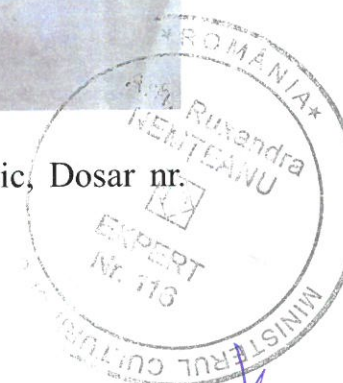

Scara 0^m01 pe metru.

Veduta de apăsare
A. N. N. N.
P. Gottreau

PLANȘA Nr. 6

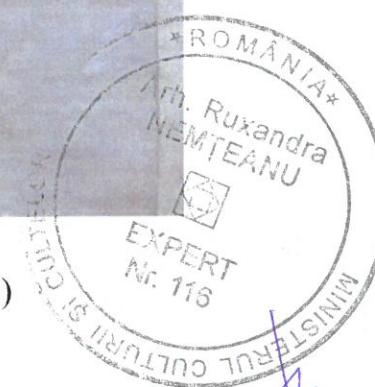
Permișiunea nr. 3324 pentru un imobil în Calea Griviței nr.3, fațada principală semnată de arh. P. Gottreau. (SMBAN, Fond PMB-Serviciul Tehnic, Dosar nr. 31/1885)

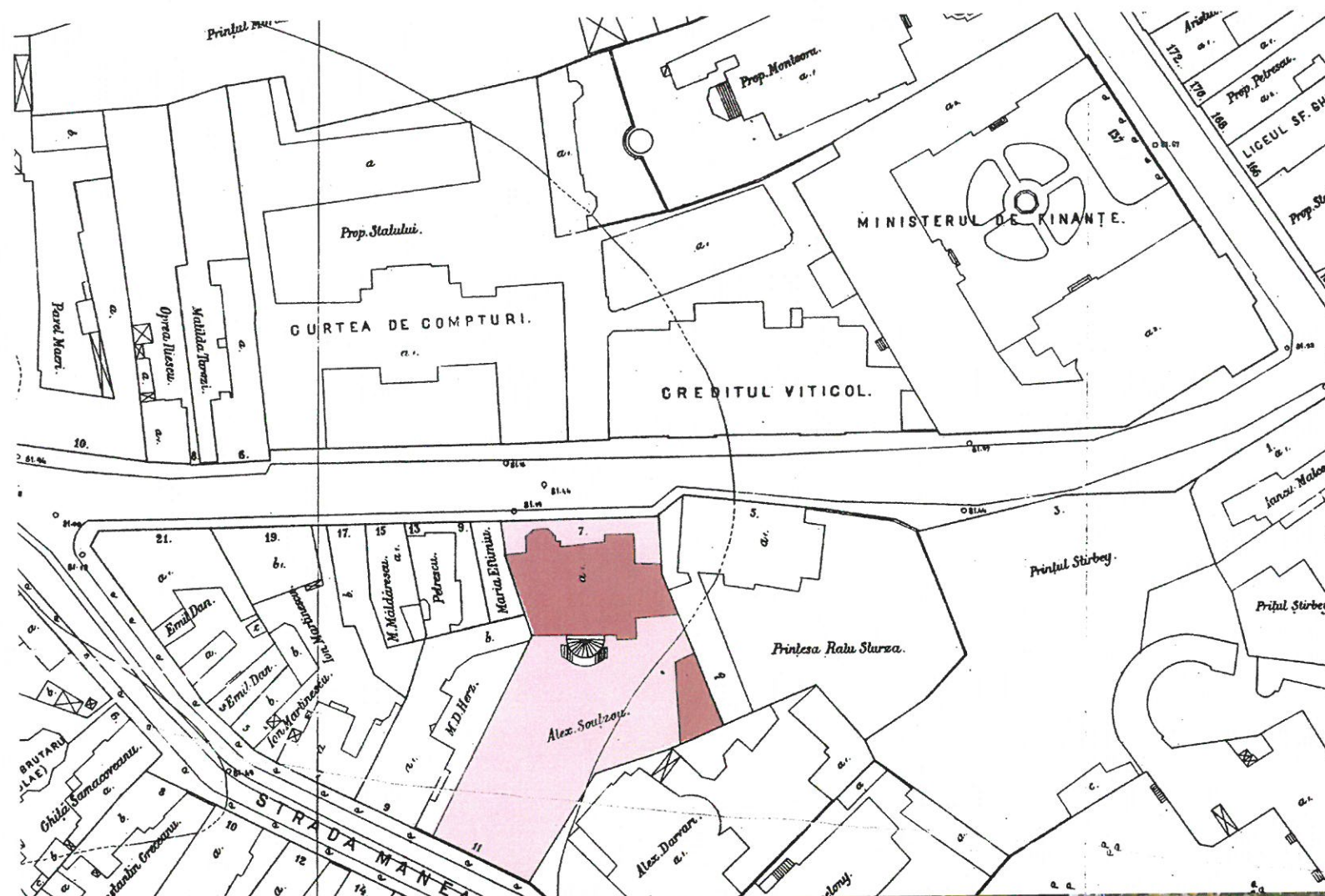

PLANȘA Nr. 7

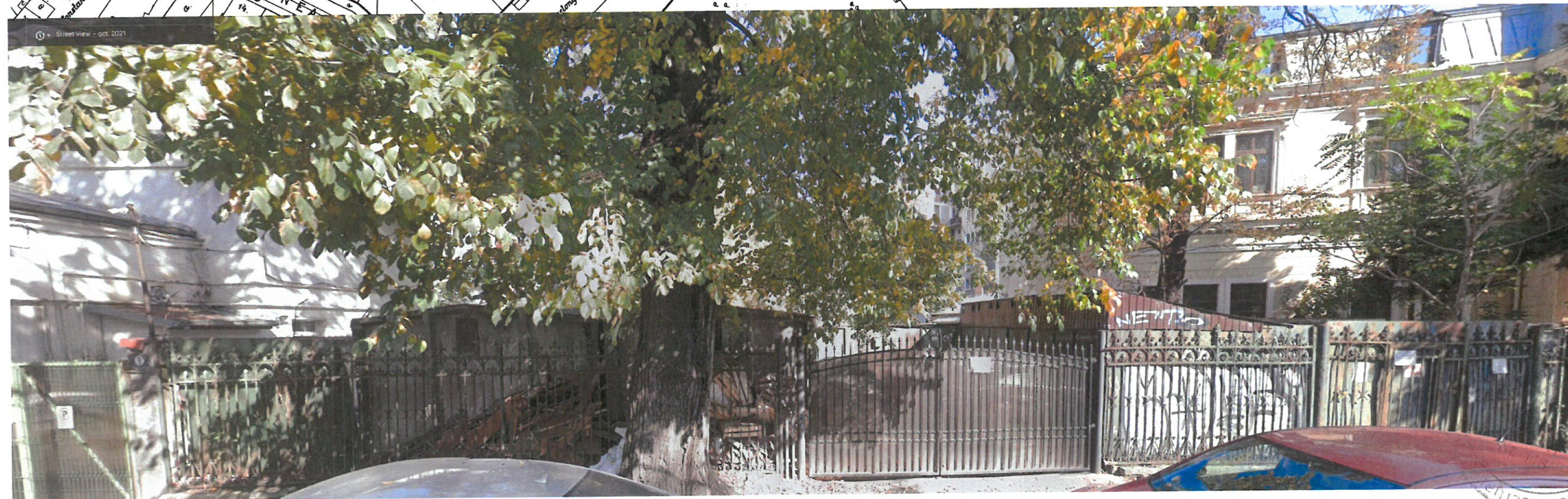
Permișiunea nr. 3324 pentru un imobil în Calea Griviței nr.3, secțiunea semnată de arh. P. Gottreau. (SMBAN, Fond PMB-Serviciul Tehnic, Dosar nr. 31/1885)

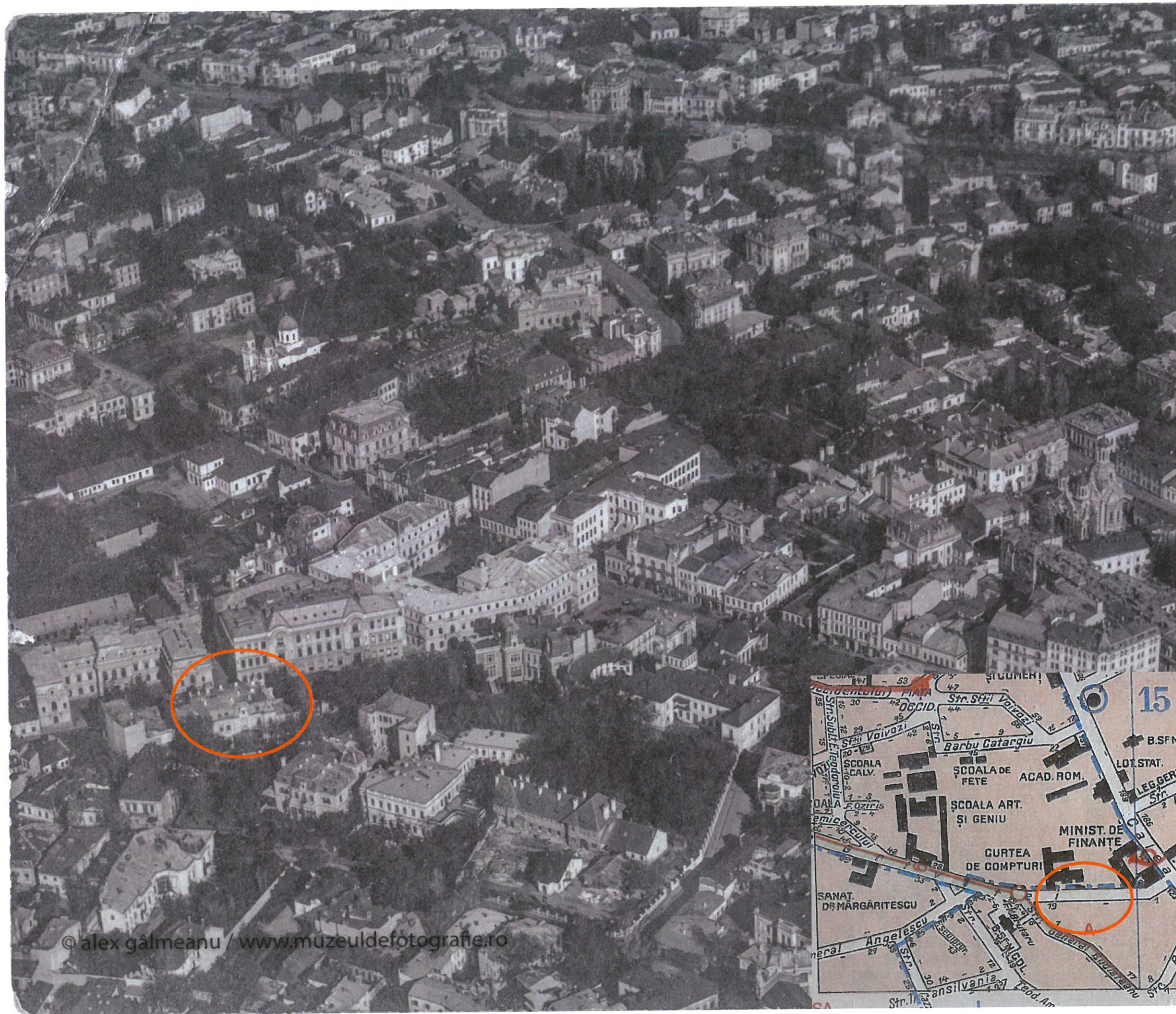

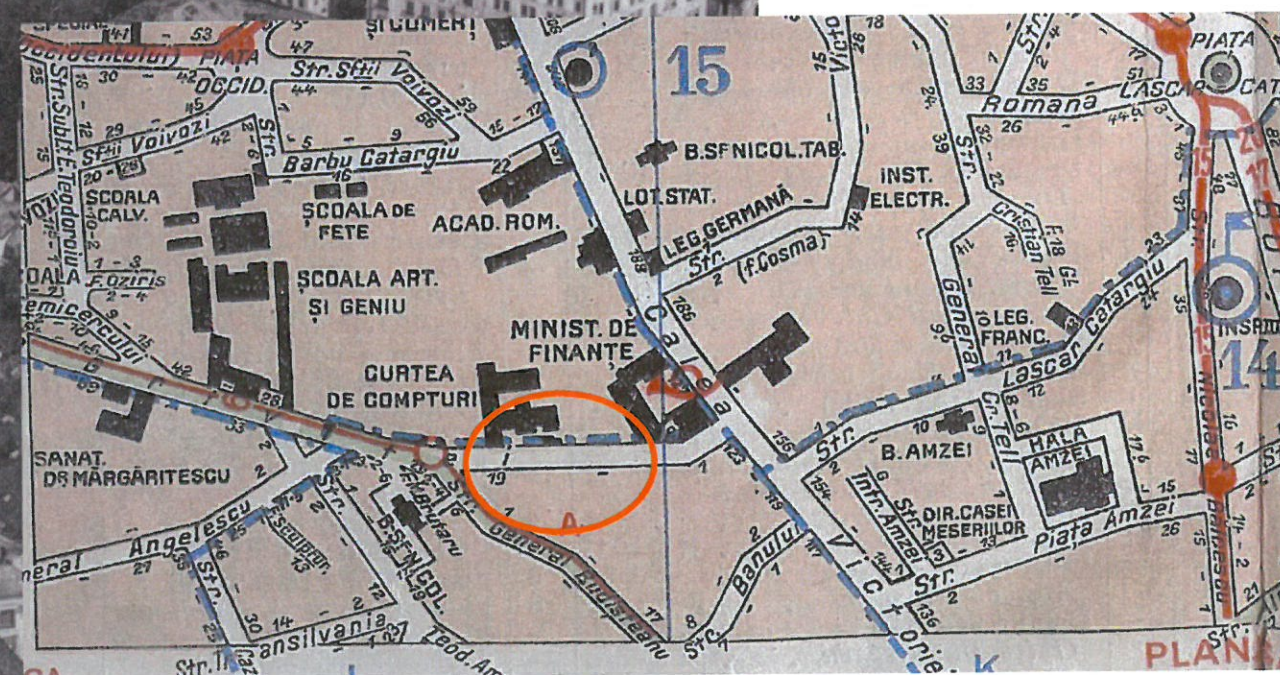
PLANȘA nr. 8
1911. În Planul cadastral
din 1911, al Bucureștiului,
menționează pe parcela din
Calea Grivița nr.3 ca
proprietar pe Alexandru
Soutzou, al doilea soț al Zoi
Alexandrescu, Lahovary,
Sutu.

Fotografii cu gardul original
din str. G-ral Budişteanu şi cu
bucata rămasă din Calea
Grivitei nr.7.

PLANȘA NR. 9
1927. Vedere Aerofotogrametrică,
București, cu poziția
Casei Zoe Suțu

PLANȘA NR. 10

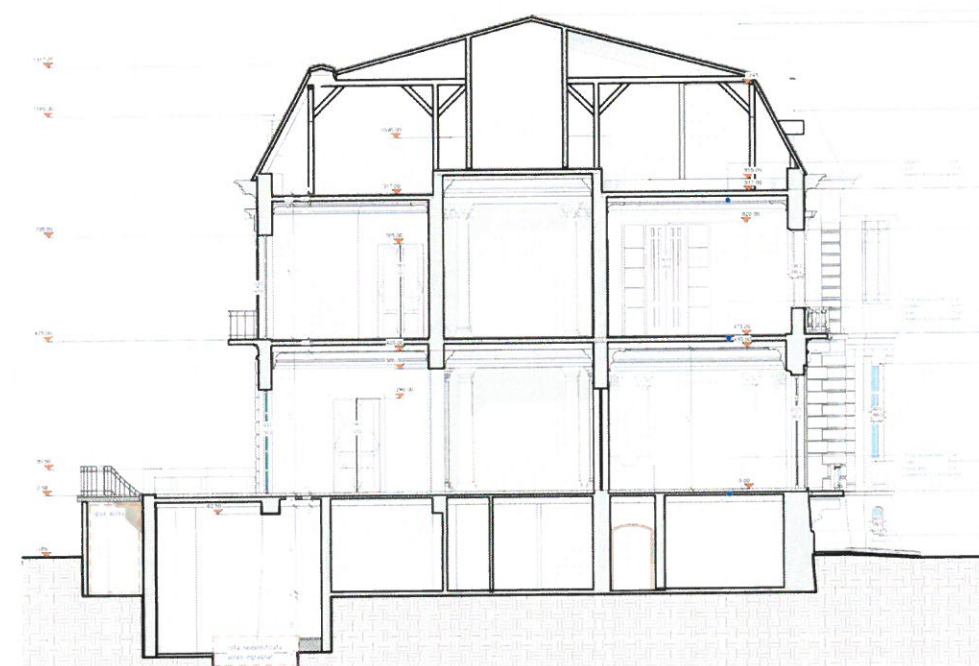
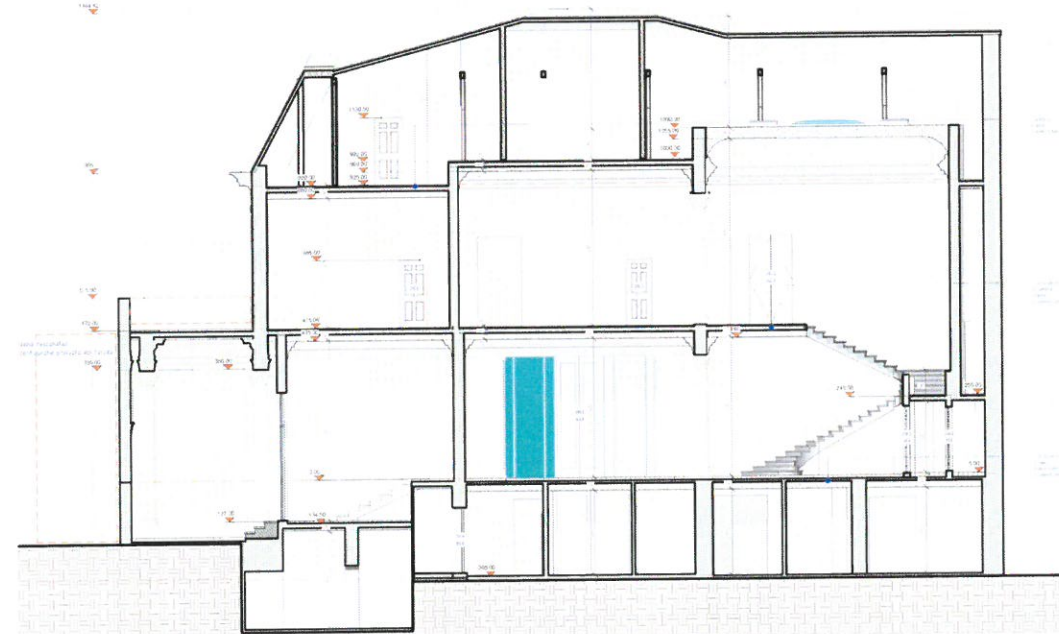
Captură din Google Maps cu fotografia fațadei principale la Calea Grivitei nr.7.
Releveul actual al fațadei principale.

PLANȘA NR. 11

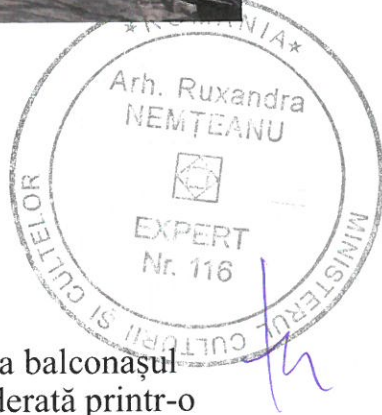
Relevu actual al fațadei principale din Calea Griviței nr.7. Relevu actual secțiunea longitudinală și secțiunea transversală. Perspective actuale. Relevu actual 2D și 3D realizat de Popp& Asoc.

PLANȘA NR. 12

Fotografia actuală a fațadei din spre spate, dinspre fosta grădină.
 Releveul actual. Fereastra mică de la grupul sanitar de la etaj din proximitatea balconului semicircular este o intervenție relativ recentă, care ar trebui astupată/reconsiderată printr-o dublarea a ei simetrică la viitoarea restaurare.
 Ușa de la parter care dă spre terasă deși pare modificată, ea nu a fost major schimbată față de varianta originală.

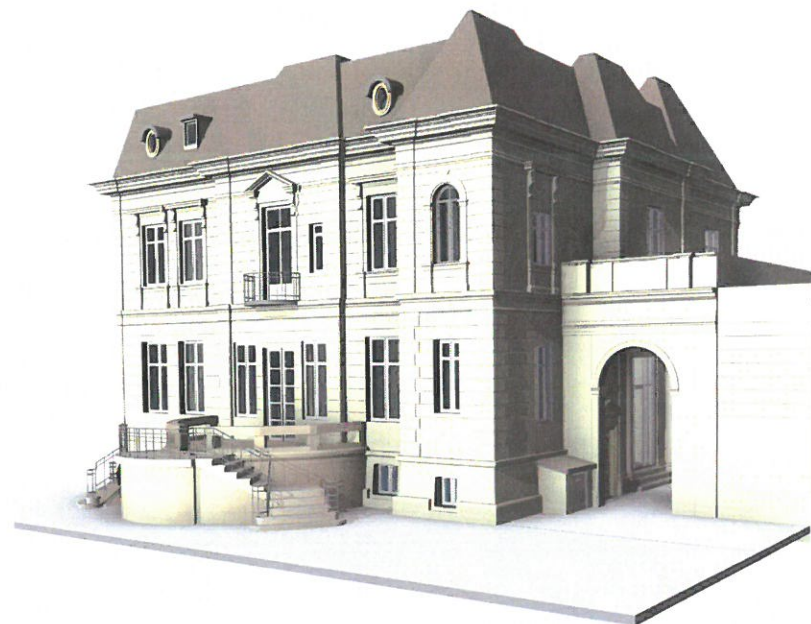

PLANȘA NR. 13

Fotografia actuală a fațadei din spre spate, dinspre fosta grădină. Se remarcă scara spre grădină cu cele două voliere.

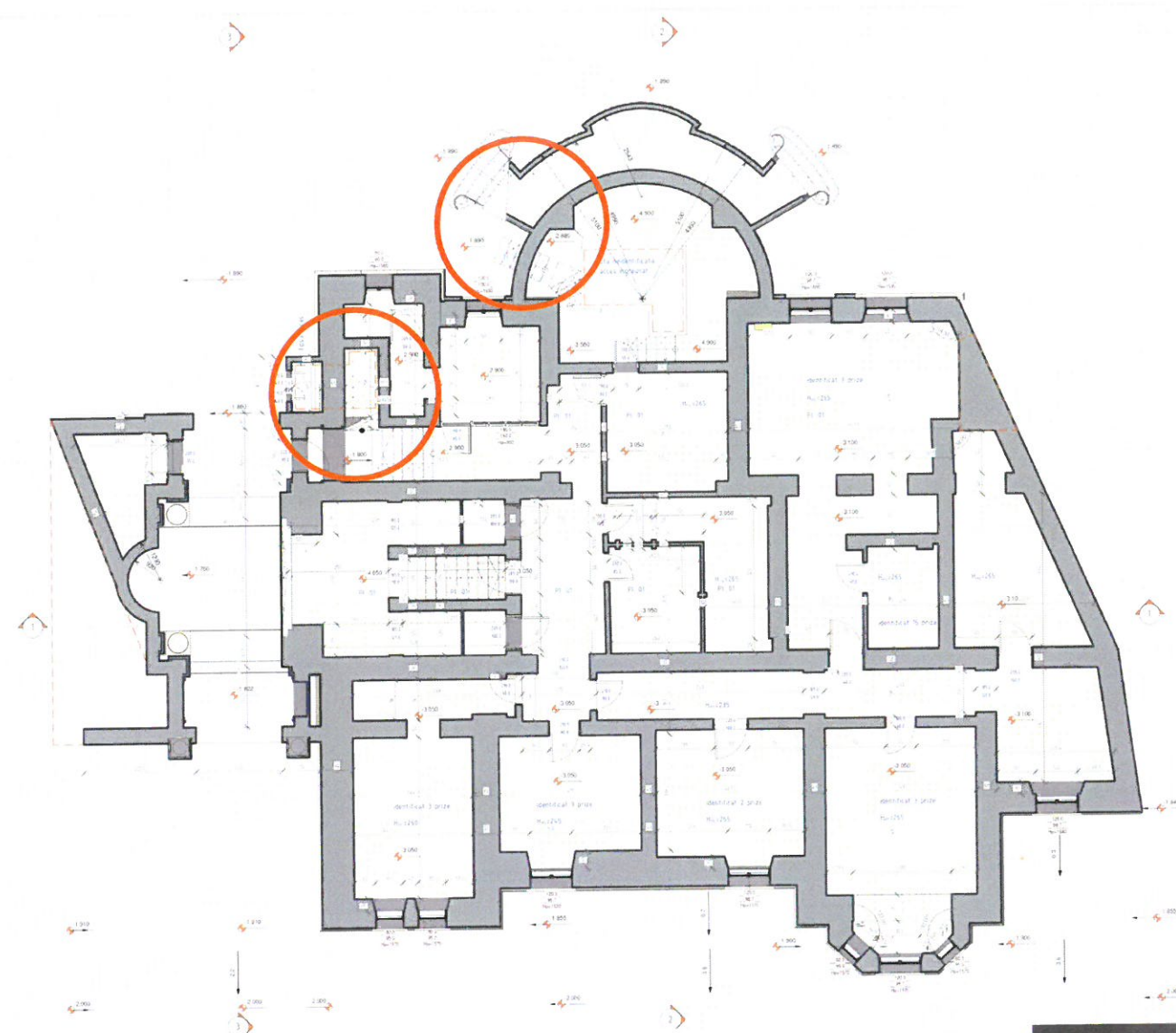

PLANȘA NR. 14

Relevu actual al fațadei posterioare, spre fosta grădină.
 Perspective actuale. Relevu actual 2D și 3D realizat de Popp& Asoc.
 Fotografii de sub peronul intrării principale.

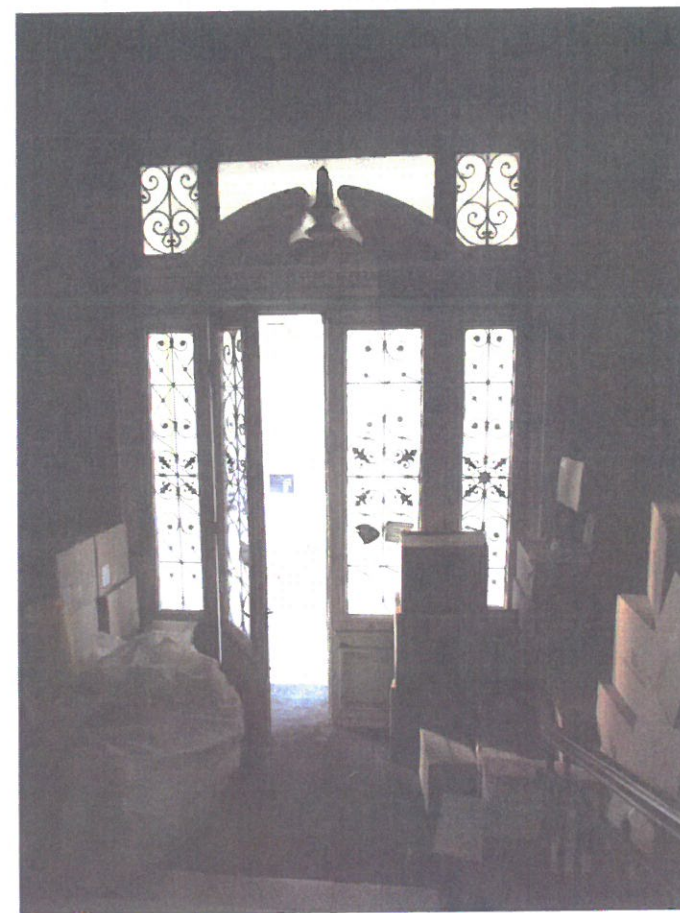
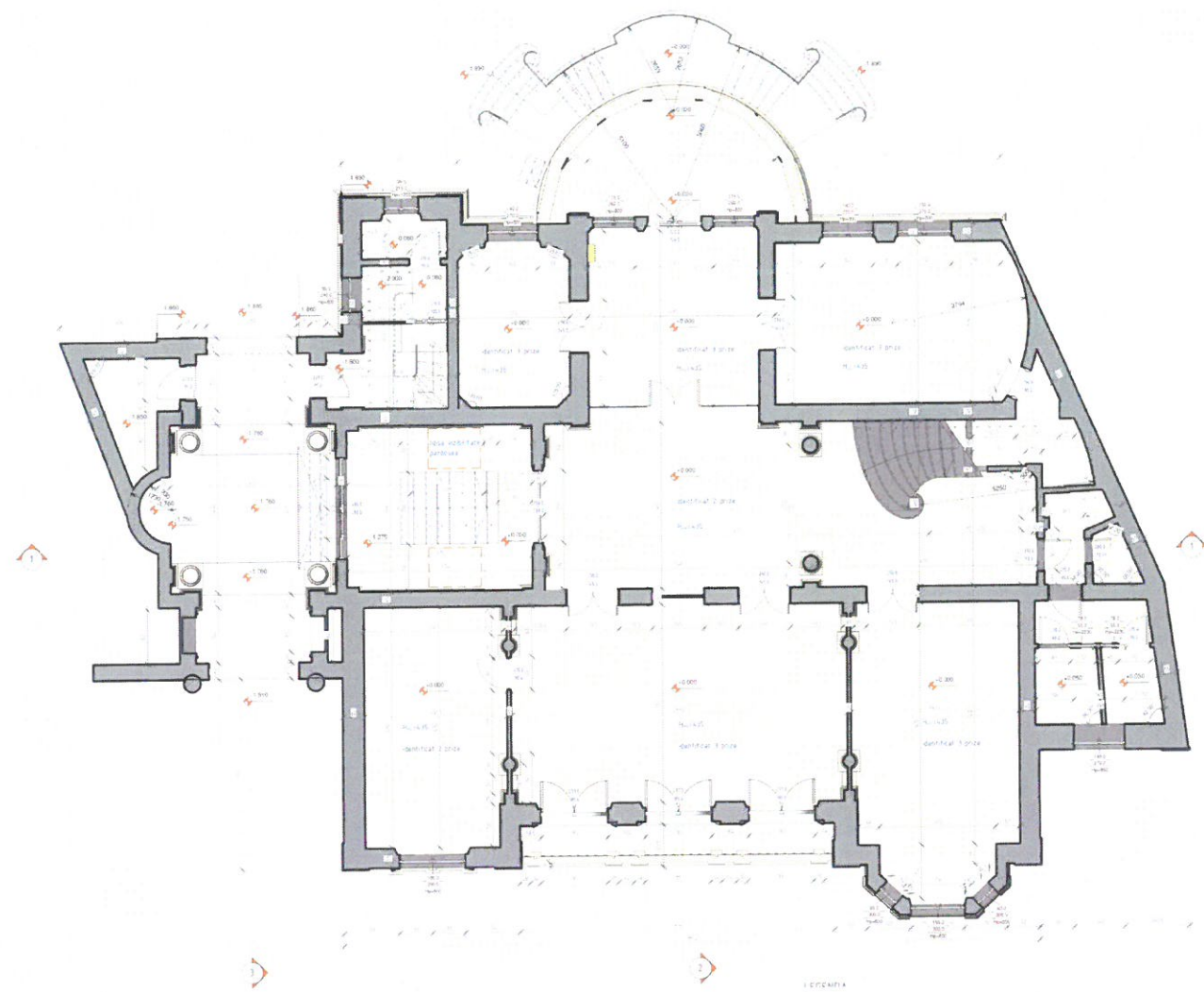
PLANȘA NR. 15

Relevu actual al planului subsolului.

Relevu actual 2D și 3D realizat de Popp& Asoc.

Fotografii actuale din subsol.

PLANȘA NR. 16

Relevu actual al planului parterului.
 Relevu actual 2D și 3D realizat de Popp& Asoc.
 Fotografii actuale din parter.

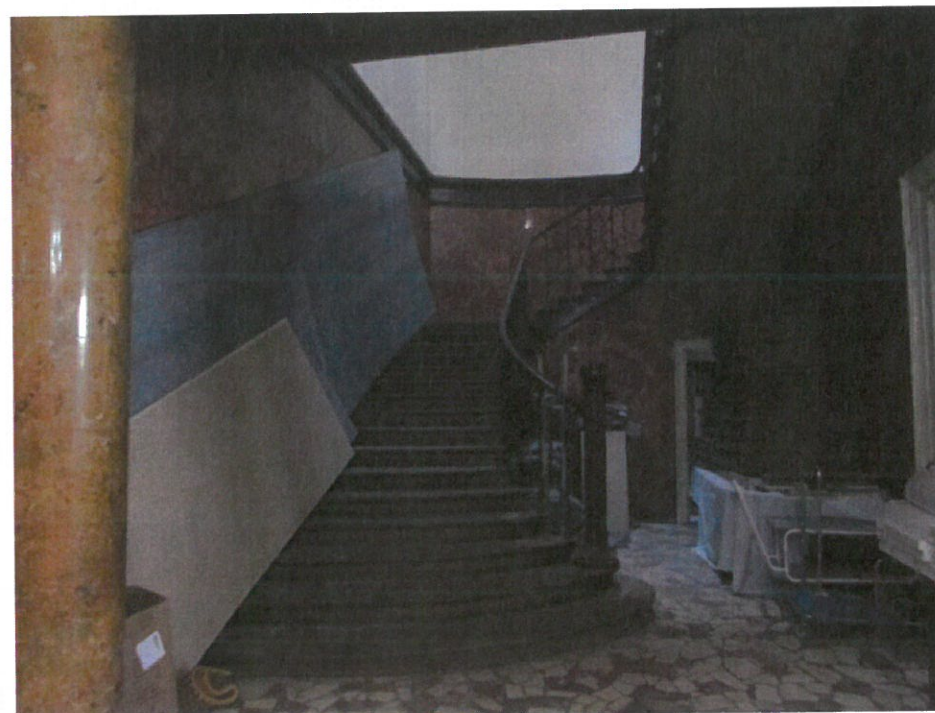
ARHITECTURA
 18/01/2010
 tr

PLANȘA NR. 17

Fotografie actuală din holul principal cu coloanele și pilaștrii adosați din stucomarmură, posibil executați de firma Frații Axerio.

PLANȘA NR. 18

Fotografie actuală din holul principal cu scara monumentală din hol, supraantablamentul ușilor, coloanele din stucomarmură. Mozaicul pardoselii parterului așa zisul mozaic venețian din perioada anilor 1970 ai comunismului distonează cu restul decorațiilor.

Fotografiile actuale din camerele de la Calea Griviței cu coloanele din stucomarmură. Decorația tavanului este bogată și pare originară. Camera a fost subîmpărțită în 2 camere printr-un perete fals.

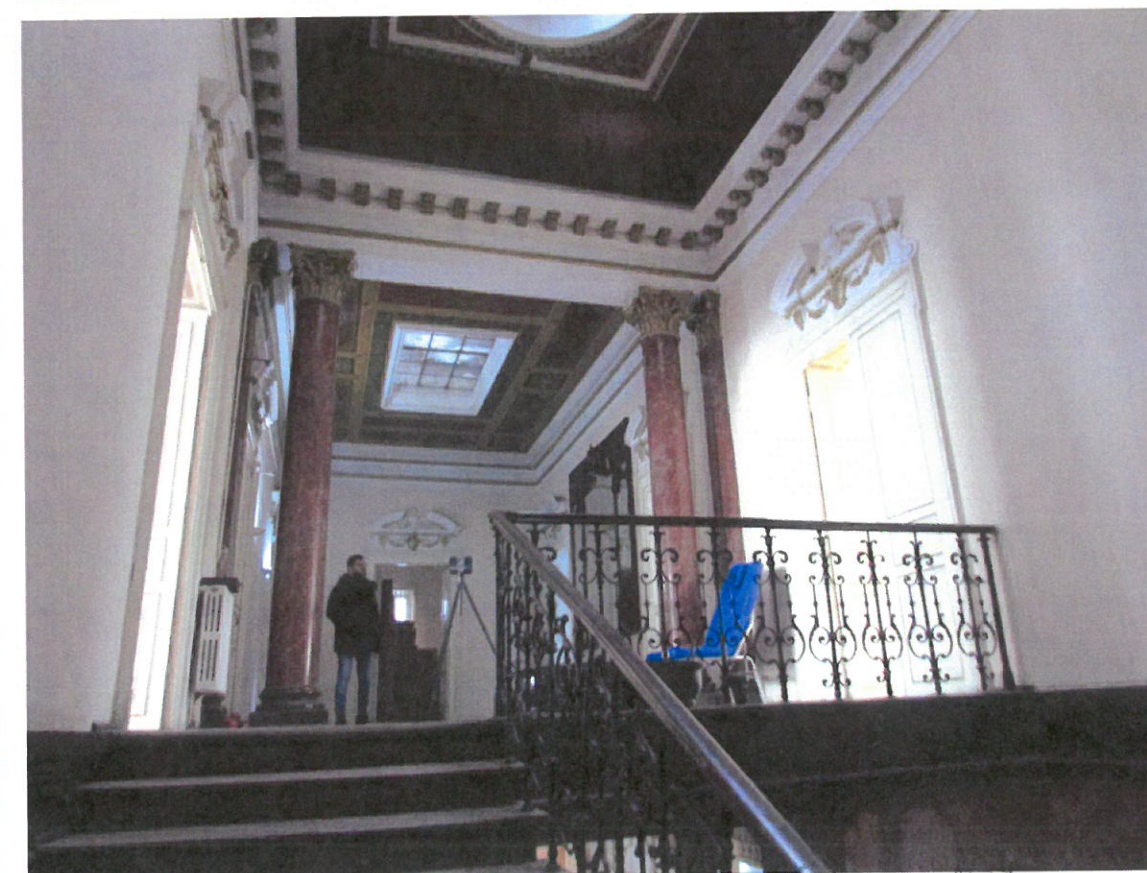
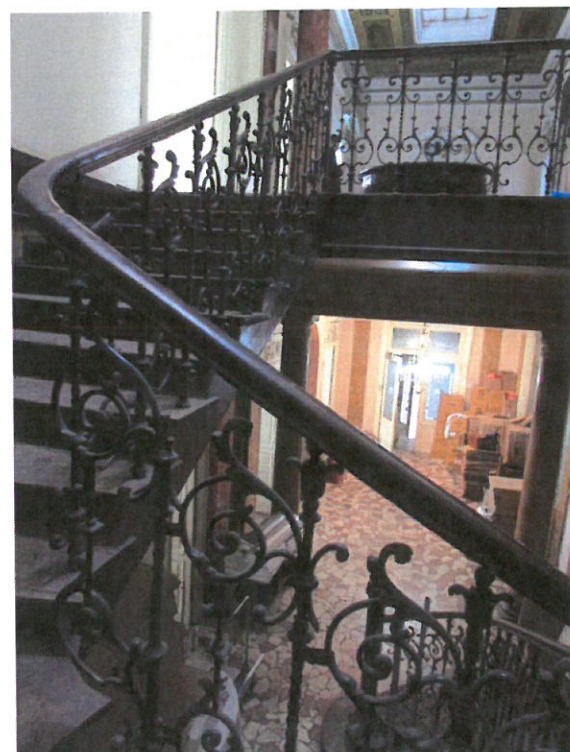
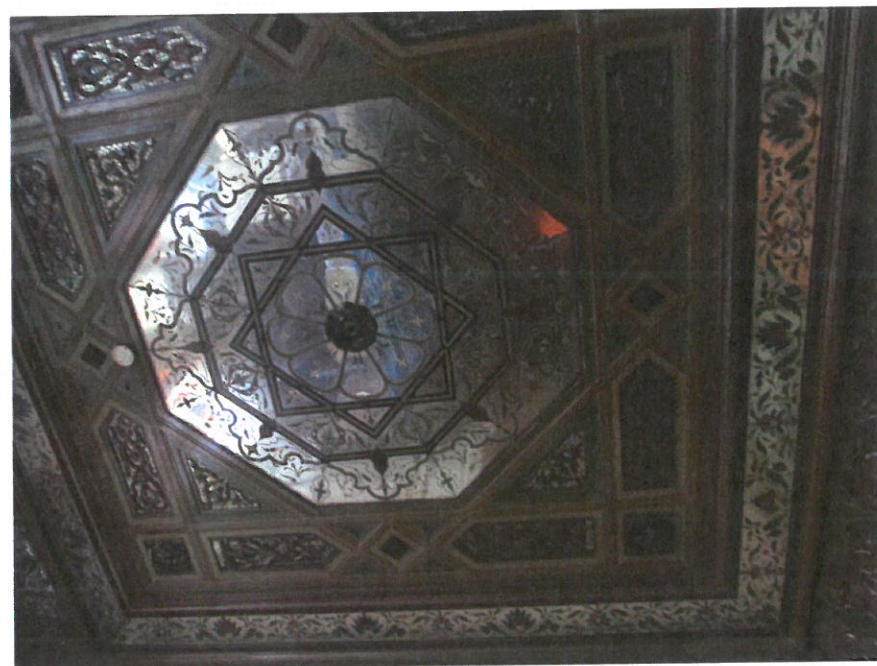
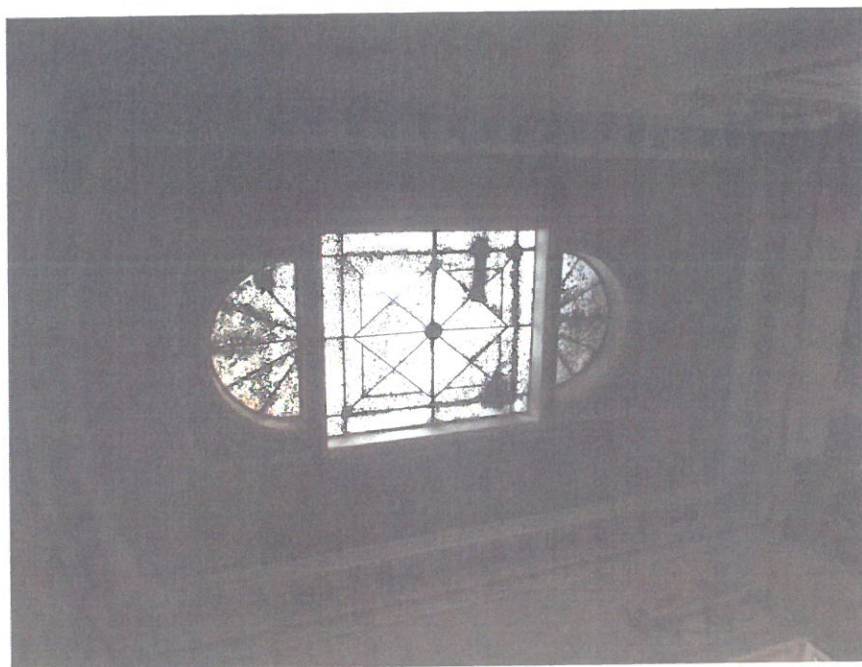

PLANȘA NR. 20

Fotografii actuale din hall-ul central al casei cu coloanele din stucomarmură de la etaj. Cele două luminatoare din tavanul etajului.

PLANȘA NR. 21

Fotografii actuale din hall-ul central al casei cu coloanele din stucomarmură de la etaj. Cele două luminatoare din tavanul etajului. Detaliu cu antablamentul de deasupra ușilor de la etaj. Balustrada din elemente de fontă ale scării principale.

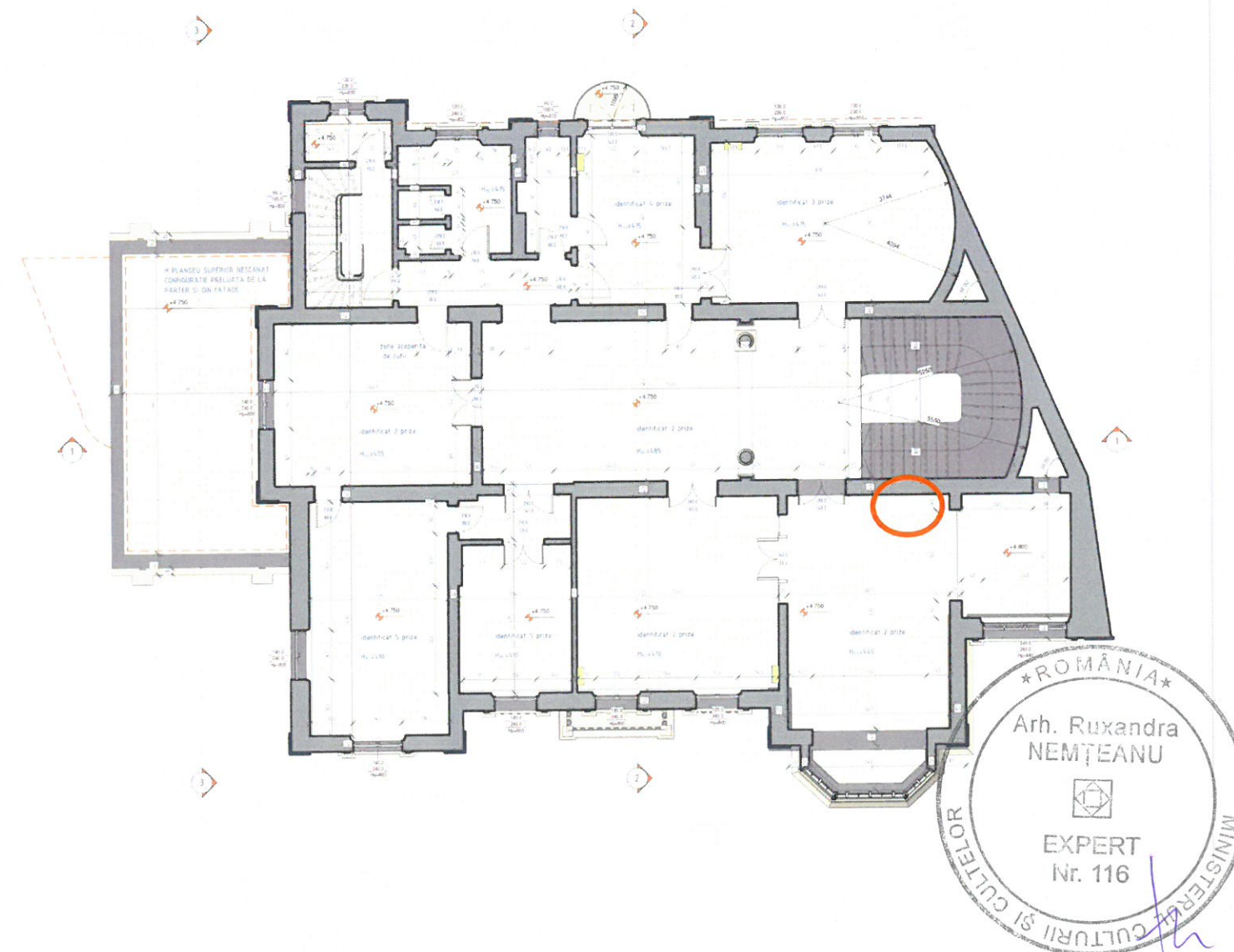

PLANȘA NR. 22

Relevu actual al planului etajului.

Fotografii actuale din camera cu chemine-ul de la etaj. Alte tavane de la etaj.

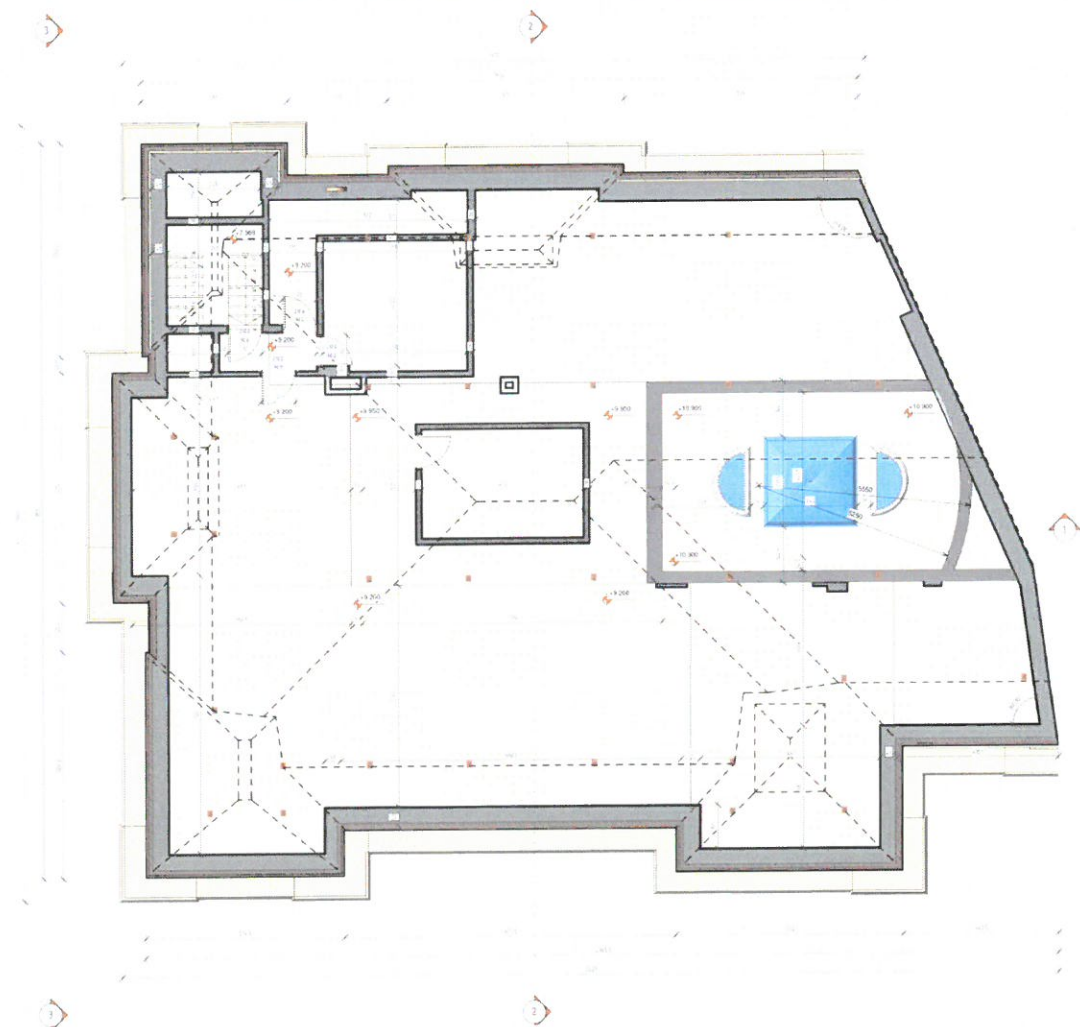

PLANȘA NR. 23

Fotografii actuale din camerele etajului. Din camera cu sera cu ferestre metalice și cu chemine-ul din marmură.

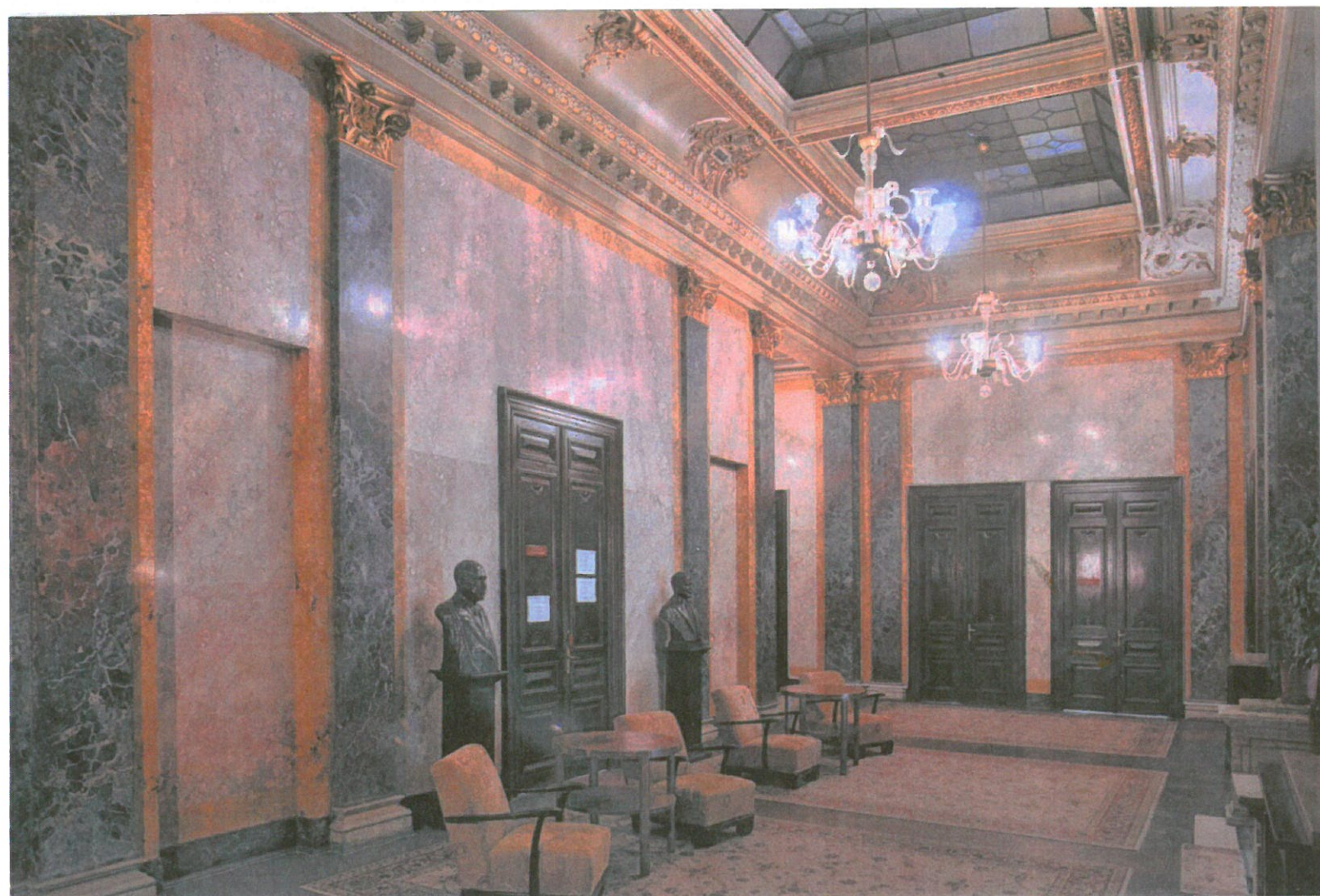
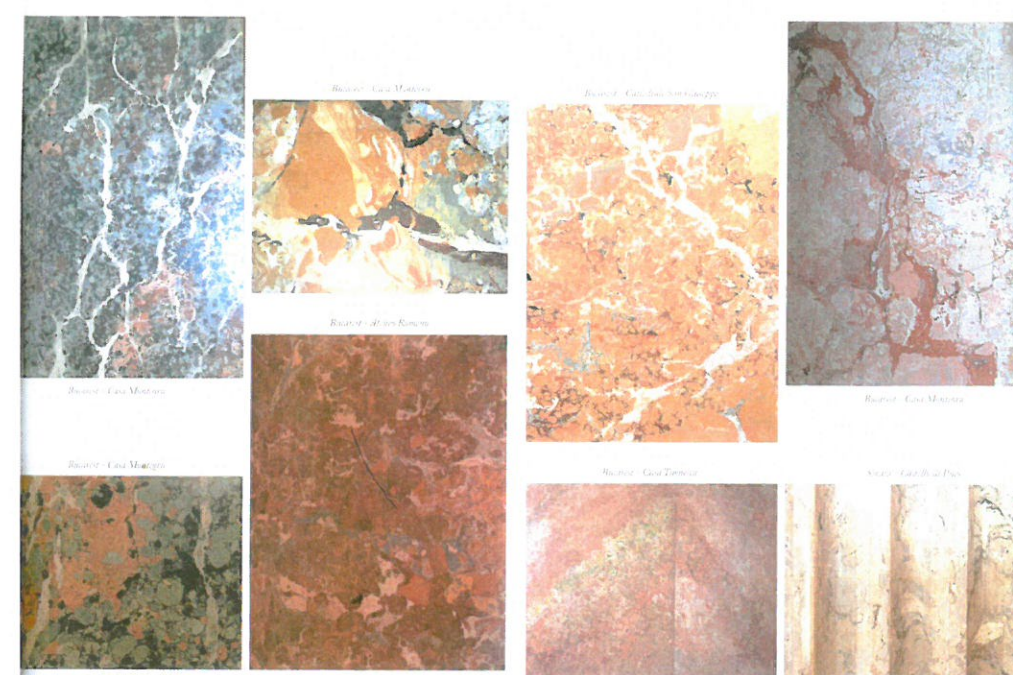
PLANȘA NR. 24
 Relevu actual al planului podului și mansardei.
 Fotografii actuale din pod. Structura de lemn a șarpantei pe scaune.

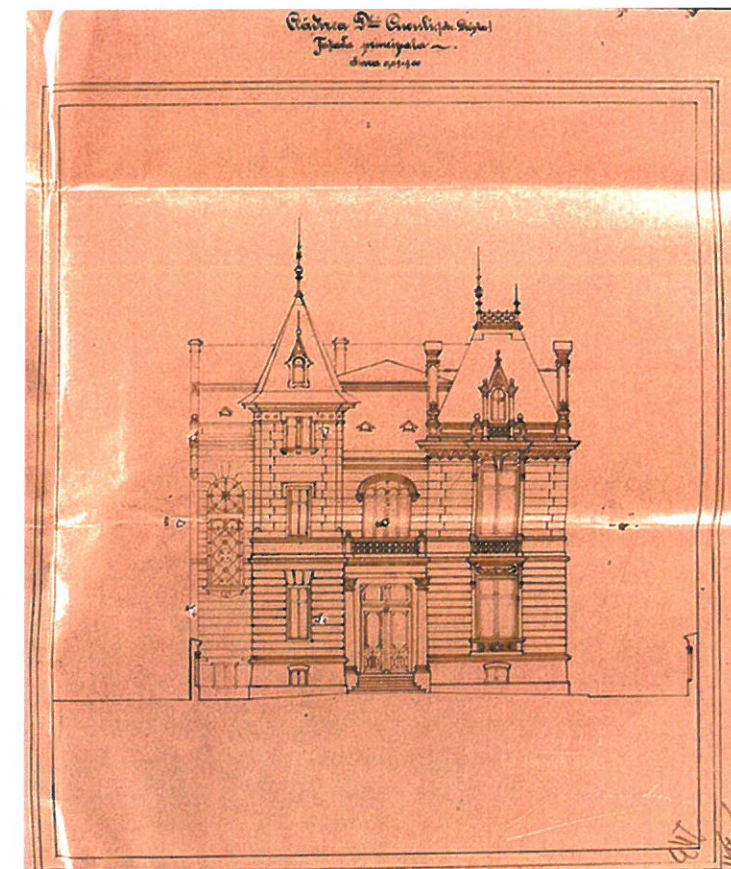
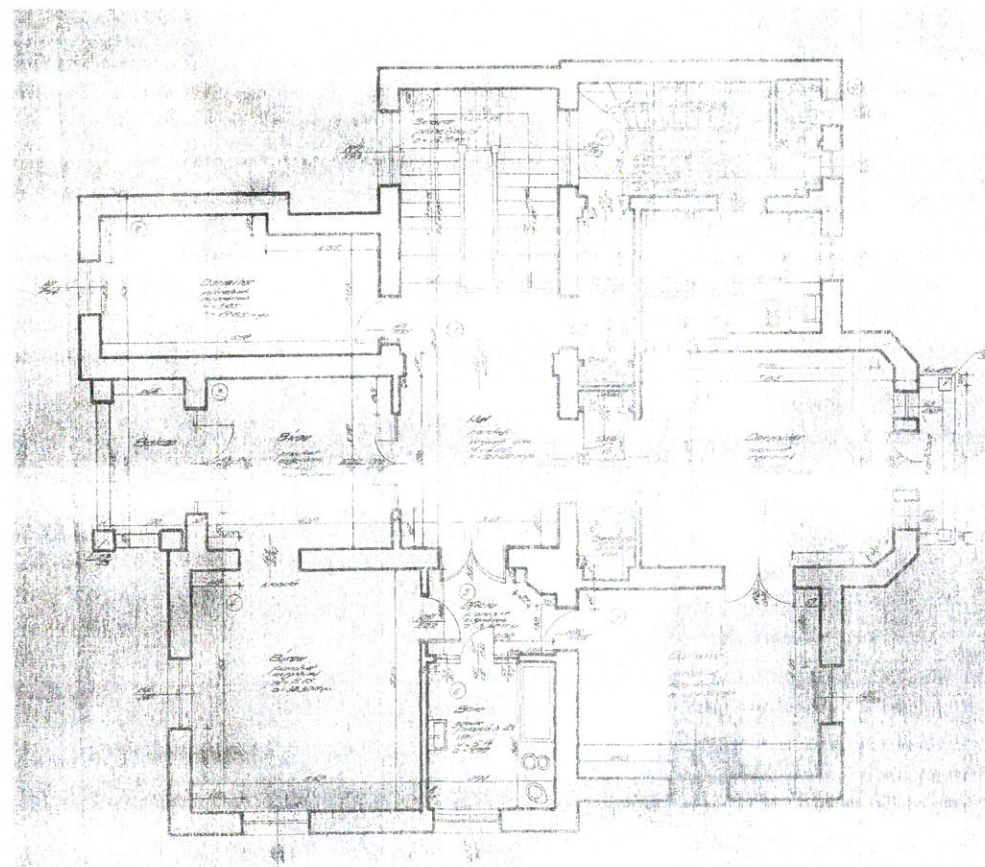
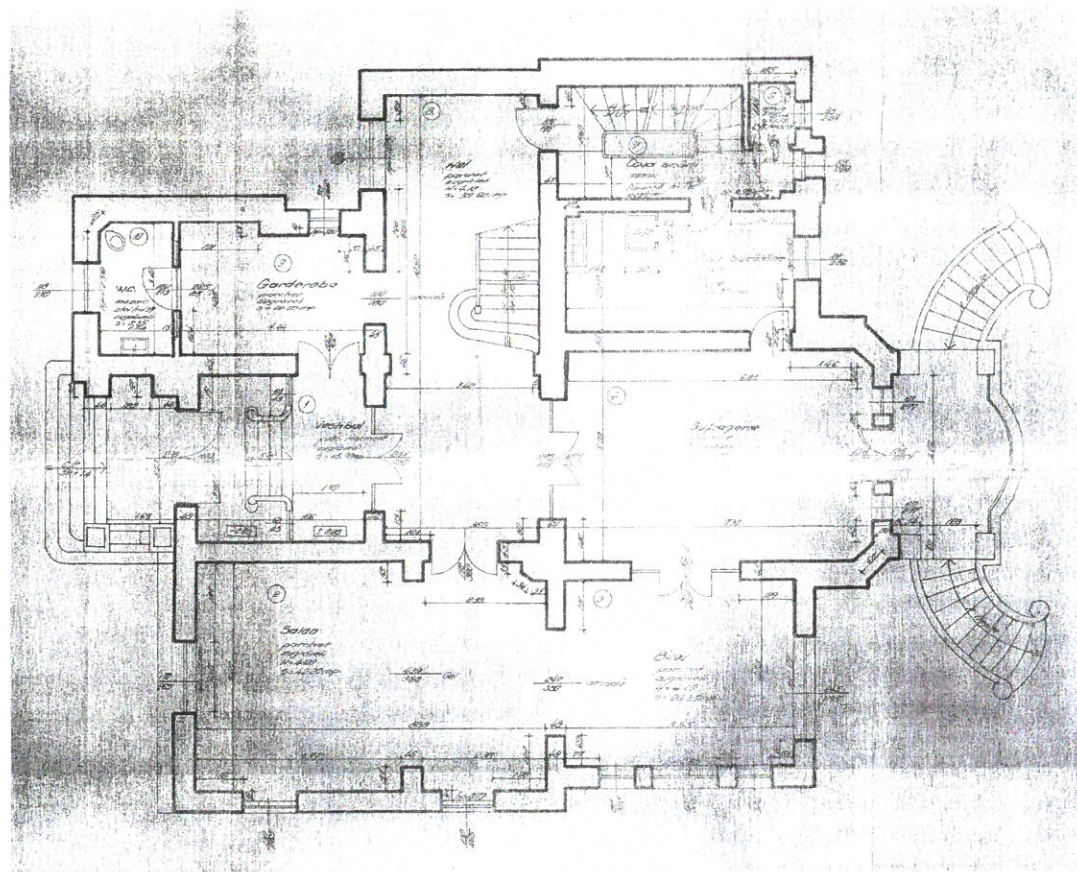

PLANȘA NR. 25

Firma Axerio, meseriași de înaltă calificare, aduși de Regele Carol I pentru Palatele Peleş și Cotroceni, pentru finisaje speciale. Firma are dedicată o lucrare publicată „La via del marmo artificiale da Rima a Bucarest e în Romania tra otto e novecento”, editată de Enrica Ballare, Zeisciu, Centro studii, 2010.

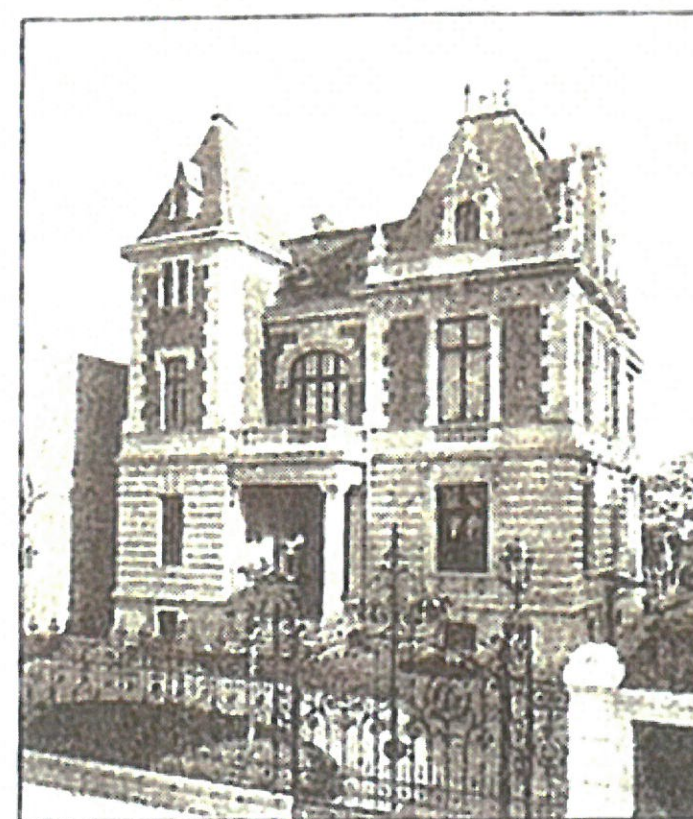
Stucomarmura coloanelor, a pilaștrilor angajați, a fundalului panourilor de la parter și etaj a fost mai mult ca sigur realizată de firma Axerio. Opere sigure Casa Vernescu și Casa Turnescu, București.

PLANȘA NR. 26

Casa D. M. Cuculi proiectată de Paul Gottreau în str. J. Michelet nr.8. Are acoperișul în stil neorenaștere francez, la fel ca Casa Zoe Lahovary-Suțu.

*Casa lui D. Cuculi, consilier la Curtea de Casație. Str. Jules Michelet nr. 8
(strada există și azi).*

PLANȘA NR. 27
 Casa D. M. Cuculi proiectată de Paul Gottreau
 în str. J. Michelet nr.8. Detalii în stil
 neorenaștere franceză, eclecticism.

